...ы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 184 (1784)
АВГУСТЫН 5
ПЯТНИЦА
1955 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Малшадай дунда агитационно-ниитын ...дэлмэри үргэнөөр ябуулая

...лажалай хүдэлмэрилэгшэд ай... ехэ хүндэтэй ба харюусалга... ...рилго шиидхэжэ байна. Пар... январска Пленумэй тогтоолые ...өөр бэелүүлхэ, малажалые бү... ...ижээгээр хүгжөөн дэбжээхэ, ...алай продукци улам ехээр үй... ...рилэн абаха хэрэг малшадай ...үдэлмэриһөө ниилээд дулды... байна. Ушар иимэһээ малажа... хүдэлмэрилэгшэдые халуун ан... ...ар хүреэлхэ, тэдэнэй дунда ...ионно-ойлгууламжын хүдэл... үргэнөөр ябуулха гээшэ аймаг... ...ай партийна комитедүүдэй, кол... ...дай партийна организацинуу... ...итин уялга мүн.

...өө үедэ республикымнай мал... малайнгаа тоо толгойе улам ...руулхын, һү шэмыень сааша... ехэ болгохын түлөө оролдожо ... Түрүү колхозууд һү гүрэндөө ...ха ба худалдаха даалгабаряа ...хэй.

...зуура, малажалай хүдэлмэри... ...дэй дунда хэрбээ агитационно... ...амжын хүдэлмэриин бүри ...ар табигдаһан, колхоз бүхэндэ, ... бүхэндэ малажалые эрхилхэ ...үрүү дүй дүршэл зоримгой... ...бтэрүүлэгдэһэн, малшадай ... социалистическэ мүрысөөнэй ...өөр дэлгэрүүлэгдэһэн байгаа ..., малшадай амжалтын үшөө ...айха байһаниинь дамжаггүй. ... аймагуудай партийна комите... олонхи колхозуудай партийна организацинууд малшадай ... агитационно-ойлгууламжын ...мэри саг үргэлжэ ябуулдаггүй, ...гаа ашаг шэмые улам ехэ ...н, эдлэжэ байһан 100 гектар ... бүриһөө малажалай продукци ...ээр үйлэдбэрилэн абадаг ...ын түлөө тэмсэлдэ мал... ...ай хүдэлмэрилэгшэдые гүй... ...үлэн хабаадуулжа шадаагүй ... Малай зунай бэлшээридэ ...оо хойшо Хоринн аймагай ...адай дунда ниитэ-политическэ ...мэри хэр зэргээр табигдаад ...ан тухай асуудалые КПСС-эй ... хаража үзөөд, партиин Хо... айком, эндэхи колхозуудай ...ийна организацинууд малажа... хүдэлмэрилэгшэдэй дунда ниитэ... ...тическэ хүдэлмэри үргэнөөр та... шадаагүй, тэдэнэй культурна ...нүүдые гүйсэд дүүрэнээр хан... ...үй гэжэ тэмдэглэһэн бай... Кировэй, Сталинай, Лени... нэрэмжэтэ, «Улаан Одон» бусад зарим колхозуудай ...ийна организацинуудай агитколлективүүд тон хангалтагүйгөөр хү...рилнэ, эндэхи зарим агитатор... ...энэ зунай эхилһэнһээ хойшо мү... болотор даалгагдаһан участок ... гаража нэгэшье хөөрэлдөө ...гээгүй байха юм. Агитаторнуу... семинар угаа үсөөнөөр болоно. ...й фермэ, гүүртэнүүдтэ «Дай... хуудаһанууд», «Молни» гар... ...агүй. Колхоз бүхэндэ «малша... үдэр» үнгэргэгдэбэшье, жэ..., «Победа» колхоздо энэ ...» үйлэдбэриин юрын зүблөөн ...өөр болоод лэ дүүрэшоо. Иимэ ...мта мүн бусадшье зарим колхо... ...а бии байна.

...онхи колхозуудай правленинүүд ба партийна организацинууд малшадай ажаһуудалай асуудалнуудта анхаралаа һулаар табина. Колхозуудай олонхи малшад мүнөө зунай үедэ задагай тулюур байра байдалтай. Олонхи фермэ, гүүртэнүүдтэнь улаан булан, харуулан ойлгуулха агитаци эмхидхэгдэнэгүй. Хэдэн һарын туршада зарим малшад, илангаяа холын гүүртэ, отарануудай хүдэлмэрилэгшэд кинофильмнүүдые харанагүй, тэдэнэй дунда лекци, элидхэлнүүд үсөөн уншагдана. Малшадай дунда санитарно-гэгээрэлэй ямаршье хүдэлмэри ябуулагданагүй.

Аймагуудай партийна комитедүүд, колхозуудай партийна организацинууд малажалай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри саг үргэлжэ ябуулха, парти, правительствын гол шухала шиидхэбэринүүдтэй тэдэниие хододоо танилсуулжа байха уялгатай. Малшадай дундахи ниитэ-политическэ хүдэлмэри бодото һайнаар эмхидхэхын тула партийна организицанууд агитколлективүүдэйнгээ хүдэлмэриие эрид һайжаруулха, агитатор бүхэнэй хүдэлмэриие хинамжа дороо абажа, тэдэнэртэ үдэр бүриин туһаламжа үзүүлжэ байха зэргэтэй. Үргэн ниитэ колхознигуудта, малажалай хүдэлмэрилэгшэдтэ манай ороной дотоодын ба уласхоорондын событинууд тухайда саг үргэлжэ хөөрэжэ үгтэжэ, мүн тэдэнэй дунда естественно-научна асуудалнуудаар лекци, элидхэл хододоо үнгэргэгдэжэ байха шухала.

Малшадай культурна эрилтэнүүдтэ, тэдэнэй ажаһуудалай асуудалнуудта саг үргэлжын анхарал хандуулагдаха зэргэтэй. «Малшадай үдэрые» бодомжотой һайнаар эмхидхэхэ гээшэ ехэ удхатай. Энэ үдэрые тон һайн бэлэдхэлтэйгээр, һара бүри алгадгүйгөөр үнгэргэхэ хэрэгтэй. Энэ үдэр малшадай һара соо хэһэн ажалай дүн согсологдохо, мүрысөөндэ хэнэй түрүүлжэ, хэнэй гээгдэжэ ябаһан элирхэ байна. Малшад амаржа, һонирхолтой лекци, элидхэл шагнаха, уранһайханай концерт гү, али кинокартина хараха, шэнэ ном уншаха аргатай болоно. Тобшоор хэлэхэдэ, энэ «үдэр» малажалай хүдэлмэрилэгшэдэй үнэхөөр һайндэр шэнгеэр үнгэргэгдэхэ зэргэтэй.

Мүн малажалай хүдэлмэрилэгшэдэй культурна эрилтэнүүдые һайнаар хантаха ябадалда нүүдэл культбазанууд горьтойхон үүргэ дүүргэхэ байна. Энээниие Кяхтын, Хэжэнгын ба бусад зарим аймагуудта эмхидхэгдэһэн культбазануудай дүй дүршэл гэршэлнэ. Тиимэһээ нүүдэл культбаза аймаг бүхэндэ эмхидхэгдэхэ зэргэтэй.

Партийна организацинууд малажалые саашадань хүгжөөн дэбжээхэ, эдлэжэ байһан 100 гектар газар бүриһөө улам ехэ продукци үйлэдбэрилэн абадаг болохо хэрэгтэ малшадай бүхы хүсэл оролдолгые ба эдэбхи хэшээлые зорюулха уялгатай. Партиин XX съездые амжалта түгэсөөр угтахын түлөө мүрысөөе малажалай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда үргэнөөр дэлгэрүүлэе!

Югославиин парламентска делегаци В. И. Ленинэй, И. В. Сталинай мавзолейдэ оробо

...ССР-эй Верховно Соведэй уряа... Советскэ Союзда ерээд байһан ...славиин Арадай Федеративна ...убликын арадай союзна скуп... делегаци Хорватиин Арадай ...убликын суглаанай түрүүлэгшэ ...имир Бакарич түрүүтэйгээр ... Ленинэй, И. В. Сталинай ...олейдэ августын 3-да орожо, ... табяа.

...ССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй бюджетнэ комиссиин түрүүлэгшэ А. М. Сафронов, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министерствын протокольно таһагые даагшын туһалагша К. А. Кочетков, Московско Кремлиин комендант генерал-лейтенант А. Я. Веденин, тэрэшэлэн Югославиһаа СССР-тэ байдаг онсо ба бүрин эрхэтэ посол Д. Видич делегацитай хамта ябалсаа.

(ТАСС).

Хойто Каспида загаһа агналга

...УРЬЕВ, августын 3. (ТАСС). ...ай загаһа агналгада, Хойто ...пида хэдэн мянгаад загаһашад ... Далайн агнууриин бэдэрэгшэд эрье шадар уһануудта ехэ олон загаһан байна гэжэ элирүүлбэ.

Жэлэйнгээ түсэбые ноябриин нэгэндэ дүүргэхэ гэжэ загаһашад уялга абаба.

САБШАГДАҺАН ҮБҺЫЕ ҺАЙНААР ХУРЯАЖА, ҺҮРИЛЖЭ АБАХА

Ажалаа зүбөөр эмхидхэһэнэй ашаар

КЫРЕН. (Телефоноор абтаба). Сагай уларил һайн байжа, аймагай колхозууд болон МТС-үүд үбһэ хуряалгые үргэнөөр ябуулжа байна. Августын 1-нэй мэдээгээр Буденнын нэрэмжэтэ колхоз сабшалангаа бултыень сабшажа дүүргээ. Үбһэ бэлэдхэхэ түсэбөө энэ колхозойхид мүнөө 44 процент дүүргэһэн байна. Ниитынгээ малые үбһөөр хүсэд хангахын тулада эндэхи колхознигууд түрүүн сабшаһан газараа хоёрдохёо сабшажа, үбһынь хуряажа абаха юм. Ойрын үдэрнүүдтэ энэ колхоздо хоёрдохи сабшалга эхилхэнь.

Буденнын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд ниитынгээ малда үбһэ ехээр абахын тула бултаараа оролдоно. Энэ зундаа үбһэ хуряалгада ехэ багагүй, хүгшэн залуугүй бултадаа хам орожо хүдэлөө. Тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэридэ мүн малшадшье ехэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаа. Жэшээнь, колхозой һүнэй-товарна фермын хүдэлмэрилэгшэд энэ зундаа силоснэ барилгада ходо ябалсажа, өөһэдынгөө хүсөөр 500 тонно силосэй багтаха барилга хэжэ дүүргээд, мүнөө хээрын ногоогоор силос даража байна. Һүүлшын мэдээгээр, энэ фермынхид 70 тонно силос дараа.

Мүн «Красный пахарь» колхозой гэшүүд үбһэ хуряалгые амжалтатайгаар ябуулжа, сабшалангаа үглөө мүнөөгүй дууһан сабшажа дүүргүүтэй байна.

Аймагай машинно-тракторна станцинуудай механизаторнууд тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэридэ һайнаар хабаадалсана. Үбһэ хуряалгын агрегадуудай машинистнуудай республиканска мүрысөө үүсхэгшэ Цырен-Доржо Ангаров партиин XX съездын угтамжада бүри һайнаар ажаллаха гэжэ шиидээд, эдэ үдэрнүүдтэ ажалайнгаа бүтээсые улам дээшэлүүлжэ байна. Хүдэлмэриин 17 үдэр соо машинист Ангаров 450 гектар үбһэ сабшаа. Һүүлэй хэдэн үдэрнүүдтэ нүхэр Ангаров үдэр бүриингөө ажалай бүтээсые бүри дээшэлүүлээ. Зарим үдэрнүүдтэ 45—48 гектар үбһэ сабшана. Хүдэлмэриинь шанар һайн. Ургаса хуряалгын эхилтэр нүхэр Ангаров абаһан уялгаяа заатагүй дүүргэхэ гэжэ оролдоно.

Машинист Ангаровай жэшээгээр үбһэ ехээр сабшахын түлөө мүрысөөндэ оролсоһон Молотовой нэрэмжэтэ колхозой морин сенокосилкын машинистнууд Донитова, Манзаров, Паданов гэгшэд үдэр бүри 4,5 гектар сабшаха даалгабаритай аад, 5,5—6,5 гектар үбһэ сабшана.

Аймагай колхозууд таряа хуряалга болотор үбһэ хуряалгые дүүргэхын тула ажалаа үдэр бүри хурдадхана.

А. РУДАКОВА.

Баргажанайхид нобшорһоор

Энэ жэлдэ Баргажанай аймагай колхозууд хабарай тарилгые болошогүйгөөр удааруулжа, хүдөө ажахын культурануудые тариха агротехническэ болзорые унжагайруулһан байна.

Мүнөө аймагай колхозуудта ниитын малда тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэри ябажа байна. Теэд энэ шухала хүдэлмэри оройтожо захалагдаһан байбашье, мүн лэ нобшо удаанаар ябуулагдана. Зарим колхозууд хүдөө сабшалангуудаа бүри июлиин 5—6-наар сабшажа захалха байһан аад, үбһэндөө ехэ оройтожо гараа. Үбһэ хуряалгые оройтожо захалһан мүртөө энэ шухала хүдэлмэри түрүүшын үдэрнүүдһээ эмхи гуримгүйгөөр ябуулагдана. Һүүлэй үедэ олохон колхозуудта тармалга хуряалгань сабшалгаһаа ехээр хожомдоо. Һүүлэй табан хоног соо аймагай колхозуудта арайхан гэжэ 17 мянган центнер үбһэн хуряагдаа. Хэрбээ энээниие хүн бүхэн дээрэ гаргаха болоо һаа, арбаад центнер хүртэнэ. Тиихэлээрээ нэгэ хүн табан хоног соо арайхан гэжэ арбан бухал табиһан жэшээтэй болоно. Гансахан энээхэн жэшээ дээрэһээ харахада ажалынь мүртэйгөөр ураг-шаа ябанагүй.

Илангаяа Уланай сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхоз ехэ гээгдэлдэ ороо. Колхоз үбһэ хуряалгые оройтожо захалаад, июлиин 25-най мэдээгээр хамагай һүүлдэ байба. Хахад һара шахуу саг соо үбһэ хуряаха түсэбөө энэ колхозойхид арайхан гэжэ 11 процент дүүргээд байгаа. Тэрэ гэһээр хэдэн үдэр үнгэрбэ. Һүүлэй табан хоног соошье энэ колхоздо болоһон хубилалта үгы, артель мүн гээгдэжэ ябаһан зандаа.

Энэ колхоздо тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэри яахадаа иитэрээ удааржа байнаб гэхэдэ, ажалай эмхидхэл тон һула, ажалай журам сахигданагүй, колхознигуудай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри муугаар ябуулагдана. Жэшээ болгон Б. С. Цыреновэй даажа байдаг звеногой хүдэлмэриие хаража үзэе. Энэ звенодо үдэр бүри 8—10 хүн ябаһан нэрэтэй байдаг. Теэд тэдэнэр үбһэ хуряалгын эхилһээр хахад һарын үнгэрөөд байхада арайхан гэжэ 50 бухалтай болоод байба. Тус бригадынхид үглөөниинь 11 часта арай гэжэ һубарилдаһаар хүдэлмэридөө гараад, наранай үшөө дээрэ байхада гэртээ бусашана. Тэдэнэр 3—4 километр холо байдаг гэрнүүдтээ ябагаар ябажа хамаг сагаа барана.

Энэ колхоздо үбһэ хуряалгые богонихон болзор соо дүүргэхэ арга боломжо хүсэд бии. МТС-эй болон колхозой машина техникэ, зэр зэмсэгүүд элбэг. Гансал колхознигуудай дунда эмхидхэлэй ба ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулагданагүй. Үбһэ хуряалгын нэгэшье звенодо ханын газетэ, «Дайшалхы, хуудаһанууд» гаргагдаадүй байһаар. Показателиин досканууд түхеэрэгдээгүй, олохон звенонуудта ажалта үдэр хожомдуулагдажа бэшэгдэнэ. Тиимэһээ колхознигууд үдэр соо хэды ажалта үдэр олоһоноо мэдэнэгүй. Үбһэ хуряалга дээрэ социалистическэ мүрысөөн үшөө эмхидхэгдээдүй байһаар. Колхозой правлени болон партийна организаци ниитэ-политическэ ба эмхидхэлэй хүдэлмэриие эрид һайжаруулха уялгатай.

Мүн тэрэшэлэн Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоздо үбһэ хуряалгын хүдэлмэри ехээр унжагайруулагдана. Колхоз үдэр бүри 800 — 1000 центнер үбһэ соможо байха аргатай аад, арайхан гэжэ 300-аад бухал лэ сомоно. Энэ колхоздо үбһэ хуряалга яахадаа удаанаар ябуулагданаб гэхэдэ, Куйтунска МТС-эй болон колхозой машина техникэ бүтээсэ багатайгаар хүдэлгэгдэнэ.

Хэдэн үгэ Куйтунска МТС-эй хүдэлмэри тухай хэлэхэ хэрэгтэй. Энэ МТС байгша ондо харьяата колхозуудайнгаа сабшалан дээрэ 8 мянган гектар газарай үбһэ хуряаха түсэбтэй юм. Теэд үнгэрһэн 20-ёод хоног соо хэды гектарай үбһэ хуряагаа гээшэб? Олон бригаданууд гектаршье үбһэ сабшаадүй байһаар. XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхоздо хүдэлмэрилдэг тракторна бригадынхид 20-ёод хоног соо арайхан гэжэ 30 гектар үбһэ сабшаа. Тус тустаа 2000—2620 гектар үбһэ хуряаха түсэбтэй С. Цыремпиловэй, Б. Будаевай даажа байдаг бригаданууд сабшаһан гектаршье газаргүй, сөмоһон бухалшье үбһэгүй һууна. Мүн тэрэшэлэн нүхэд Гармаевай, Арасланова́й хүтэлбэрилдэг тракторна бригаданууд юушье хэнэгүй.

Олохон газарта үбһэн шанар муутайгаар сабшагдана, гутаагдажа хуряагдана. Жэшээлхэдэ, Уланай сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо хэдэн газарта үбһэн дээгүүр сабшагдана, бургааһа һөөгүүдэй захаархи үдхэн һайн ногоон орхигдоно. Тармалга хэхэ эгээл таатай үдэрнүүдэй боложо байхада энэ хүдэлмэриин хэгдэдэггүй дээрэһээ үбһэн мүр дээрээ хэдэн үдэр соо хэбтүүлэгдэжэ аяр хаташана, тиигэжэ хэбтүүлээд тармахадань бутаржа ехэ гээлтэ хоролтодо ороно, үгышье һаа саг болзортоо хуряагдангүй байгаад бороодо сохигдожо үжэнэ. Мүн тэрэшэлэн Ворошиловай, XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхозуудта үбһэн саг болзортоо тармагдангүй гутана. Эдэ колхозуудта эртын сомоонууд хабтагараар, орой дээрээ хонхортойгоор нюруулагдана. Хэрбээ тэдэ һүринүүдые дахин шэнэлжэ нюруулаагүй хада, хэндэшье хэрэггүйгөөр гутажа болохонь.

Таряа хуряалгын эхилтэр үбһэеэ хуряажа дүүргэхын тулада Баргажанай аймгүйсэдком болон партиин айком, мүн тэрэшэлэн Куйтунска МТС болон колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд эрид шууд хэмжээнүүдые абаха зэргэтэй.

М. Шилгенов.

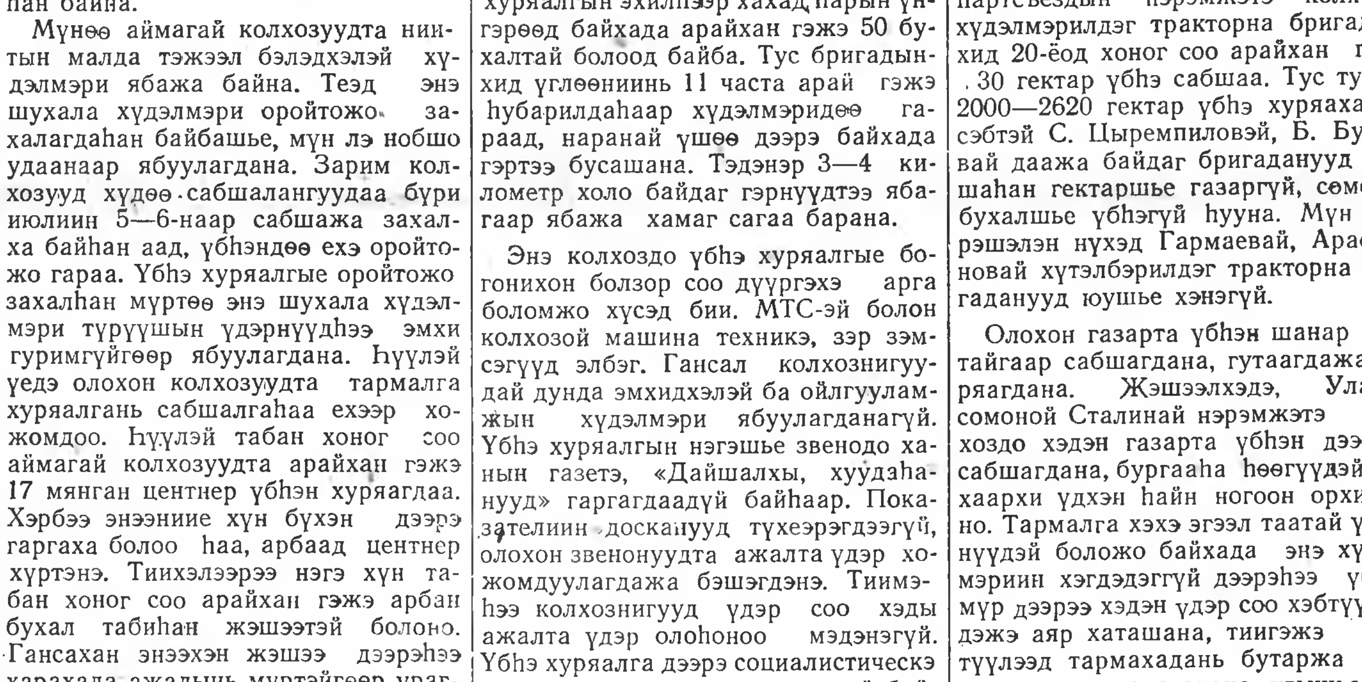

Зэдын аймагай «Коммунизм» колхозой поли дээрэ энэ жэлдэ орооһото культурануудай баян ургаса эдеэшэжэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: тус колхозой партийна организациин секретарь Ц. Б. Цыренов, Цагаан-Усанай МТС-эй агроном Ф. Т. Лобазеров гэгшэд шэниисын таряа үзэжэ байна.

И. Яхногой фото.

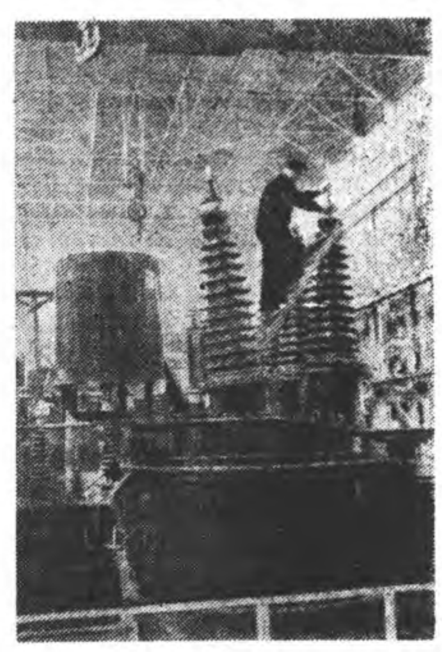

Украинска ССР. Запорожско трансформаторна заводой коллектив ТЦГ — 70.000 киловольтампер түхэлэй хүсэ ехэтэй шэнэ трансформатор бүтээгээ. Тэрэнь Каховско ГЭС-тэ эльгээгдэхэ юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: шэнэ хүсэтэ трансформатор хабсаралгын цехын туршалгын станци соо табигдаад байна.

ТАСС-эй фотохронико.

ТҮРЭЛ ОРОН ДОТОРНАЙ

Казахстанай ганданги районуудта кукуруза ургана

АЛМА-АТА, августын 3. (ТАСС). Уһалагдадаггүй орооһото культура, илангаяа шэниисэ ба просо, овощь болон бахчева культурануудые ургуулхадаа нютагай зон үни заяанһаа хойшо набтар газар хэрэглэдэг юм.

Кукурузые ургуулгада иимэ газар хэрэглэлгэ ехэ таарамжатай. Кукуруза иигэжэ олон колхозуудта ургуулагдажа байна. Хэдышье халуун байбашьень кукуруза һайнаар ургажа, баян ургаса үгэхэнь.

Набтар газар Казахстанда нилээд ехэ талмай эзэлдэг. Кукуруза мэтэ энэ шухала культура набтар газарта һайнаар ургадаг юм.

Нүүрһэнэй промышленностиин шэнэ техникэ

КИЕВ, августын 3. (ТАСС). Бүхэсоюзна гүрэнэй институт «Укргипрошахт» гэжэ нүүрһэнэй предприятинуудта хэрэглэгдэхэ шэнэ агрегат ухаалан зохёобо. Энэ агрегат час соо 5 мянга шахуу кубометр газар малтаха болоно.

Мүнөө баригдажа байһан Петровска, Морозовско, Верхне-Днепровскэ ба бусад шахтануудта энэ агрегат хэрэглэгдэхэ юм.

2,3 метр диаметртэй скважинануудые үрэмдэхэ агрегат институдай коллектив бии болгобо. 1300 миллиметр диаметртай скважинануудые үрэмдэхэ установконууд мүнөө барилганууд дээрэ хэрэглэгдэжэ байна.

Типовойпроектнүүдээр малажалай барилгануудые хэнэ

СМОЛЕНСК, августын 3. (ТАСС). Гжатска районой бүхы шахуу колхозуудта шэнэ барилганууд хэгдэнэ. Малай 200 гаран байра, хэдэн арбаад сушилканууд ба нээмэл тогууд баригдаа. Шэнэ барилгануудта 8 миллион түхэриг гаргашалагдаа.

Мүн бусадшье районуудта ехэ барилганууд хэгдэжэ байна. Колхозуудтань малай байранууд типовой проектнүүдээр баригдажа, һайн материалнуудаар бүтээгдэнэ. Мүнөө область дотор баригдажа байһан шэнэ байранууд болон бусад барилганудай хамтын үнэ сэн 200 миллион түхэриг болоно.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Үбһэ хуряалгын үедэ ниитэ-политическэ хүдэлмэри һайнаар ябуулха

Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой Дымбрыл-Доржо Раднаевич Бальчиновай хүтэлбэрилдэг үбһэ хуряалгын бригадын гэшүүдтэй иимэ нэгэн хөөрэлдөөн болобо.

— Будажап Шарапович, манай бригадын мүнөө жэлдэ сабшажа байһан газар дээрэ нёдондо жэлдэ ногооной гараса аргагүй муу байгаа һэн. Энэ жэлдэ сабшалан эндэ һураггүй һайн гээшэ. Теэд, бригадымнай гэшүүд ехэ үсөөн байна. Оройдоо 10-аад хүн эндэ ажаллана. Хоёр морин косилка хүдэлхэ юм гэлсээ һэн. Тэдэншье мүнөө хүрэтэр ерэнэгүй. Хэды хоногто, хэды гектар сабшаха байһанаашье мэдэнэгүйбди. Саг ошожол байна, хэһэмнай тон бага. Июлиин 27-ной байдалаар манай бригадын сабшаһаниинь оройдоо 26 га болобо. Хэды болотор иигэжэ нобшорхо гээшэбибди?—гэжэ үбһэ гараар сабшажа байһан колхознигуудай нэгэниинь колхозой партийна эхин организациин секретарь нүхэр Цыреновһээ һураба.

— Үбһэеэ һайнаар лэ сабшажа мэдэгты. Энэ асуудал тушаа бригадиртайтнай хожом хөөрэлдэхэб, — гээд тэрэ харюусаба.

— Тэжээл бэлэдхэлэй бригада бүхэндэ үйлэдбэриин түсэб зохёогдожо үгтэнхэй гү? — гэжэ асуухада, нүхэр Цыренов иигэжэ харюусаа һэн. — Үбһэ хуряалгын түсэб бригада бүхэндэ тус тустань зохёожо үгэхэ, тэрэ түсэбэйнгөө дүүргэлтые һайнаар хинан шалгаха гэжэ үни хада партийна суглаан дээрэ колхозой правлени, тэрэнэй түрүүлэгшэ нүхэр Шагдыровые уялгалһан байнабди. Теэд, партийна суглаанаймнай энэ шиидхэбэринь дүүргэгдээгүй байшоол даа,—гэбэ.

Үбһэ хуряалгын үедэ дүүргэгдэхэ үйлэдбэриин түсэб ганса нүхэр Бальчиновай хүтэлбэрилдэг бригадада үгы бэшэ, мүн бусад бригадануудта баһал үгы юм. Түсэбгүйгөөр хүдэлмэрилжэ байһан эдэ бригадануудта ажалай бүтээсэ тон хангалтагүй. Бүхы колхоздо июлиин 27-ной байдалаар оройдоо 350-яад гектар үбһэн сабшагдаа.

Партийна эхин организациин секретарь нүхэр Б. Ш. Цыренов «манай колхозой үбһэ хуряалгын бригада бүхэндэ агитатор томилогдонхой. Тэндэ социалистическэ мүрысөөн муу бэшээр эмхидхэгдэнхэй» гэжэ ерэһэн лэ хүндэ хэлэдэг. Харин үбһэ хуряалгын эдэ бригадануудаар ябажа, колхознигуудтай хөөрэлдэхэдэ тон ондоо байдал үзэгдэнэ.

Шулуута гэжэ нютагта үбһэ хуряалгын 1-дэхи бригада хүдэлмэрилнэ. Эндэ аяар 43 хүн ажаллана. Теэд эдэнэрэй дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулагдаагүй, социалистическэ мүрысөөн эмхидхэгдээгүй байһаар.

— Үбһэ сабшажа эхилһээр үнихэнэй болобобди. Лекци, хөөрэлдөөн нэгэшье дахин үнгэргэгдөөгүй. Ядахадаа захиһан газетэнүүднай хожомдожо абтадаг, — гэжэ эндэхи бригадын гэшүүд гомдоно.

— Энэ бригадада ниитэ-политическэ хүдэлмэри хэн ябуулха ёһотойб, хэниие агитатораар томилһон байнат?—гэжэ нүхэр Цыреновһээ асуухада:

— Колхозой правлениин түрүүлэгшые тарянажалай талаар орлогшо нүхэр Сосоровые агитатораар энэ бригадада томилһон байнабди. Теэд энэ нүхэрнай кукурузын хойноһоо харууһалга эмхидхэхэ асуудалаар ябажа, үбһэшэдэйнгөө бригада ошохо сүлөөнь олдоогүй байба ха, —гэжэ харюусаба.

Үбһэ хуряалгын 2-дохи бригадада агитатораар коммунист Дамдин Дармаевич Очиров хүдэлмэрилнэ. Энэ нүхэрые участогтаа ябанагүй гэмээр бэшэ. Дамдин Дармаевич шадал зэргээрээ үбһэшэдтэй ажал хүдэлмэри тухайнь хөөрэлдэхэдөө «энэтнай муу, тэрэтнай муу» гээд ябашадаг заншалтай. Нүхэр Очиров түбхын түрүүн үбһэшэдэй дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөнэй ямараар ябуулагдажа байһан тухай һонирхоногүй. Ушар юуб гэхэдэ, энэ нүхэр бригадада ерэхэдээ колхознигуудай хэһэн ажалыень хаража үзэдэггүй, ажалай бүтээсые дээшэлүүлгэдэ һаад ушаруулдаг баримтануудтай тэмсэдэггүй байна. Тус бригадада 50 хүн ажаллана. Теэд эдэнэрэй 10-ниинь, ехэнхидээ гар хажууршад, халаанайнгаа нормые дүүргэдэг байна бшуу. Нормоёо дүүргэдэггүй колхознигууд тухай бригадын суглаан дээрэ агитаторай үүсхэлээр нэгэтэшье хэлсэгдээгүй байна. Эндэ «Молни», «Дайшалхы хуудаһан» бүри гаргагдадаггүй. Колхозой конторо соо обоо собоо хэбтэһэн лозунгнууд абаашагдажа үлгэгдөөгүй.

Тус бригадын гэшүүдэй бүтээһэн ажалынь үдэр бүри показателиин доска дээрэ бэшэгдэхын орондо, 3—4 хоножо бэшэгдэдэг байна.

Зарим бригадануудта агитаторнууд үшөө томилогдоогүй байһаар. Жэшээлхэдэ, Старо-Селенгинскдэ тэжээл бэлэдхэдэг бригадада мүнөөшье болотор агитатор томилогдоодүй юм.

Эдэ баримтануудые колхозой партийна эхин организаци, тэрэнэй секретарь нүхэр Цыренов мэдэжэ байгаад, ниитэ-политическэ хүдэлмэриин эдэ дутагдалнуудые усадхахын тула ямаршье хэмжээ абадаггүйнь тон муу байна. Үбһэ хуряалгын үедэ мүрысөөндэ түрүүлһэн бригадада барюулагдаха колхозой правлениин ба партийна эхин организациин дамжуулгын Улаан туг парторганизациин секретариин кабинет соо мүнөөшье болотор тооһондо дарагдашоод хэбтэнэ.

Үбһэ хуряалгын хоёр бригадада партийна группанууд эмхидхэгдэһэн байна. Энэнь ехэ һайшаалтай гээшэ. Гэбэшье, партийна эхин организаци эдэ партгруппануудай хүдэлмэриие хүтэлбэрилнэгүй, миил иимэ группанууд бии болгогдобо гэжэ соносхохоһоо бэшэ юумэ хээгүй байна бшуу.

Агитаторнуудай семинар хирэ хирэ болоод лэ үнгэргэжэ байхада ехэ һайн байдаг гэжэ дүй дүршэл харуулна. Теэд иимэ семинарнууд үсөөн болодог. Үбһэ хуряалгын урдахана эндэ агитаторнуудай семинар—зүблөөн үнгэргэгдэдэг байгаа. Тэрэ семинарта агитаторнууд бултадаа суглараагүй, гансал Цыренов үгэ хэлээд дүүрэһэн байха юм.

Эндэ багшанар, эмнэлгын хүдэлмэрилэгшэд, бусад эмхи зургаанай албахаагшад олоороо һуудаг, хүдэлмэрилдэг. Эдэ зоной хүсөөр культурна гэгээрэлэй хүдэлмэриие колхознигуудай дунда үргэнөөр ябуулжа болохо байгаа. Теэд, партийна эхин организаци энээниие хараадаа абанагүй. Уранһайханай бригада эмхидхээд, үбһэшэдтэ концерт табижа болохо һэн. Тиихэдэ эдэ зонуудаар лекци, элидхэл уншуулха байгаа.

Партийна эхин организаци, тэрэнэй секретарь нүхэр Цыренов үбһэ хуряалгын үедэ ниитэ-политическэ хүдэлмэриие улам үндэр хэмжээндэ табижа, удха түгэлдэрөөр ябуулхын түлөө тэмсэхэ ёһотой.

Б. Ширеторов, манай корреспондент.

МАНАЙ РЕСПУБЛИКА ДОТОР

95-тай колхозник

Перхан үбгэн мүнөө 95 хүрэнхэй. Энэ ехэ үндэр наһатай болобошье анханай ажалда ехэ дуратай туладаа миин байжа юрэдөө шададаггүй, энэ тэрэ юумэ хэлсэжэл, колхоздоо туһалжа байдаг. Хабарай тарилгын халуун хүдэлмэринүүдэй үедэ тарянажалай гурбадахи бригадада эбдэрһэн тэргэнүүдые заһадаг, мориной тоног зэмсэгүүдые хадхадаг, һэльбэдэг байха юм.

Мүнөө Хэжэнгын аймагта, үбгэжөөлэй түрэл «Коммунизм» колхоздо үбһэ хуряалгын халуун хүдэлмэри ябажа байна. Малажалай ашаг шэмэ үгэлгые эрид дээшэлүүлхэ тухай партиин Центральна Комитедэй январска Пленумэй түүхэтэ тогтоолтой танилсаһан үбгэжөөл үбһэ хуряалгын эхилхын урда тээ 40 тармуур, модыень өөрөө ойһоо бэдэрэн асаржа, 30 асын эшэ хэжэ бригададаа тушааба.

Мүнөө үбгэжөөлэй газаа ойһоо асарагдаад зулагдажа, хатаагдажа байһан модонууд дүүрэн. Үбгэжөөл үбһэ, таряа хуряалгада хэрэглэгдэхэ аса тармуурнуудые хэжэ үргэлжэлһөөр. Иигэжэ үбгэн колхозник Перхан Пинтаевич Пинтаев оролдосото ажалаараа суурхана. Үбгэжөөл мүнөө үшөөл хүнгэн солбон зандаа.

А. Михайлов.

Механизаторнууд туһална

Яруунын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд малдаа бардам хүрэхэ тэжээл бэлэдхэхын түлөө бүхы хүсэ шадалаа элсүүлнэ.

Үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо бригада, звенонууд зэр зэмсэгүүдээр хүсэд хангагдаа. Тиихэдэ бригаданууд МТС-эй механизаторнуудтай хамта үбһэ хуряалгадаа ороһон байна. Талын, буусын ногоонуудай жэгдэрэн ургатар МТС-эй (Эгэтэ) механизаторнууд гар хажуурнуудые барижа, мүн морин сенокосилкануудаар үбһэ сабшалсаа. Жэшээлхэдэ, прицепщик Б.-Ж. Жамбалов, Ц. Цыренов гэгшэд морин сенокосилкануудаар үбһэ сабшахадаа 4 гектарай орондо 5—6 гектар хүрэтэр сабшаба. Гар хажуураар Ц.-Ж. Аюржанаев 0,50 гектарай орондо 0,95—1,00 гектар хүрэтэр сабшажа, үдэрэйнгөө нормые 100—190 процент хүрэтэр һайн шанартайгаар дүүргэнэ.

Тэрэшэлэн колхозой гэшүүн Ц-Д. Жамбалдоржиев морин сенокосилкаар үбһэ сабшахадаа 5—6,5 гектар сабшана. Мүн гар хажууршад Д. Доржиев, Ринчиндоржиев 0,50 гектарай орондо 0,60 гектар хүрэтэр сабшана.

Ц. Дымчиков.

Хонишодой амжалта

Харланай сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхозой (Бичура) хонишод үбһэ хуряалгада эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Хонишод Ц. Д. Батухеева, Б. Гарматарова, П. Гарматарова, Н. Дагбаева гэгшэд үдэр бүри нормоёо 170—180 процент хүрэтэр дүүргэнэ. Тиихэдэ залуу хажууршан Мария Чойнжурова үдэрэйнгөө нормые 124 процент хүрэтэр дүүргэжэ, бусадта жэшээ харуулна.

ОТФ-гэй хонишод ерэхэ жэлые бардам хүрэхэ үбһэ тэжээлтэйгээр угтаха гэжэ шиидэнхэй.

Б. Дандаров.

Киргизскэ ССР. Ильичын нэрэмжэтэ үүлтэртэ малай совхоз (Фрунзенска область) алатауска үүлтэрэй эбэртэ бодо малай тоо толгойе жэл ерэхэ тудам олон болгоно, ашаг шэмэ үгэлгыень дээшэлүүлнэ. Үнгэрэгшэ жэлдэ үнеэн бүриһөө 5.072 килограмм һү һааһан байна.

Энэ совхоз Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэдэ ... далсана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: эбэртэ бодо малай племенной ферм...

ТАСС-эй фотохроника.

Артелиингээ ажахые эрид хүгжөөхын түлөө

Кударын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз олон һалбаритай томо ажахы юм. Энэ колхоздо ниитынгээ ажахые хүгжөөхэ арга боломжо айхабтар ехэ. 1950 ондо томодхогдоһоной һүүлээр энэ колхоз ниитынгээ ажахые бага зэргээр хүгжөөбэшье, бии байһан ехэ арга боломжонуудаа хүсэдөөр хэрэглэжэ шададаггүй байгаа.

Хүдөө ажахые шэнээр түсэблэхэ тухай парти, правительствын тогтоол колхознигуудай үүсхэлые бадаруулаа, бии байһан арга боломжонуудаа ажахын гол һалбаринуудые хүгжөөхэ хэрэгтэ зорюулха арга олгоо.

Ойрын 5—6 жэл соо ниитын ажахые хүгжөөхэ хэмжээ-ябуулгануудые зүбшэн хэлсэхэ зуураа, эндэхи колхознигууд 1960 ондо мяха—5,3 дахин, гахайн мяха—7,8, үндэгэ—5,1, һү—3,6, нооһо—3,1 дахин ехээр абадаг болохо гэжэ хараалһан байна. Энээнтэй хамта һү ехэтэй үнеэдые олоор үсхэбэрилгэ хадаа энэ колхозой ажахын гол һалбари болоно.

Ажахые хүгжөөлгэ зүбөөр түсэблэхэ гээшэ саашадаа хэгдэхэ хүдэлмэриин эхиниинь, ажахые хүтэлбэрилгын нэгэ хубинь болоно. Хараалһан түсэбөө бодотоор бэелүүлхын тулада фермэнүүдтэ, бригадануудта эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэри ябуулха, ажахын бүхы һалбаринуудые һайнаар хүтэлбэрилхэ, ажахыгаа гүнзэгыгөөр, тодорхойгоор шудалха ёһотой. Гэхэтэй хамта, олон газарнуудта иимэ байдаггүй. Хараалһан хэмжээ-ябуулгануудаа мартадаг, тэрэнэй дүүргэлтые шалгангүй байжа байжа, һүүлэй һүүлдэ хүдэлмэриин дүнгүүдтэй түсэбөө сасуулжа үзэдэг хүтэлбэрилэгшэд али олон бии гээшэ.

Тус колхозой хэмжээ-ябуулгада һү һаалга ехэ һуури эзэлнэ. Гансахан энэ жэлдэ колхоз 200 мянган килограмм һү абаха гү, али эдлүүриин газарай 100 гектарта 39,1 центнер һү абаха байна. Һүнһөө 300 мянган түхэригэй олзо гү, али артелиин бүхы олзын 35 процентнь һүнһөө орохо гэжэ хараалагданхай. Гэхэтэй хамта, тэжээлэй, илангаяа шэмэтэ тэжээлэй дутуу дээрэһээ үбэлжэлгэ муугаар үнгэргэгдэжэ, үбэлэй үедэ үнеэдһээ бага һүн һаагдаа.

Үнеэдһээ һү һаалгые дээшэлүүлхэ асуудал партийна суглаан дээрэ табигдаһан байгаа. Суглаанай урда тээ колхозой хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд фермэнүүдые даагшад болон һаалишадтай хамта гүүртэнүүдэй хүдэлмэритэй һайса танилсаад, һү һаалгые дээшэлүүлхэ хэмжээ-ябуулга зохёоһон байгаа. Энээн соо һара һарын, арба арбан хоногой, таба табан хоногой даалгабари зохёогдоо. Иигэжэ түсэблэхэдөө үнеэн бүхэнэй шанар, үнеэнэй түрэхэ түрэхэгүйнь, һаалишанай мэргэжэл шадабари хараадаа абтаһан байгаа. Гадна, һаамхай үнеэдые адуулхын тулада эрхим бэлшээри таһалжа, тэрэниие бодомжотойгоор хэрэглэжэ эхилээ. Үшөө хэдэн хүнүүдые мал адуулагшаар томилоод, һүниин адуулга эмхидхээ һэн. Үнеэдтэ нэмэлтэ тэжээл эдюулэлсэхын тулада һагшадаһа, 40 гектарта таригдаһан намарай хара таряа таһалһан байгаа. Һү һаалгые дээшэлүүлхэ энэ хэмжээ-ябуулгыень партийна суглаан һайшаагаа.

Июлиин эхеэр һаамхай бүхы үнеэд зунай бэлшээридэ гаргагдаһан, тэндэнь тугалнуудай байха һарабша ба хото хорой баригдаһан байна. Мүн малшадай байха зунай гэр һайнаар түхеэрэгдэһэн байгаа.

Һү һаалгые дээшэлүүлхын түлөө колхозой правлениин, партийна организациин ехэ оролдолго гарган хүтэлбэрилһэнэйнь ашаар һайн үрэ дүн туйлагдаа. Һү һаалгаар хараалагдаһан хэмжээ-ябуулгыень һаалишад ехэ дуратайгаар угтаа. Юуб гэхэдэ, энээн соонь фермэ, һаалишан бүхэнэй сүүдхэ соо, табан хоног бүхэндэ, декада, һара бүхэндэ һааха һүнэй эли тодо түсэб хараалагдаһан байгаа. Зунай дүрбэн һара соо һаалишан бүхэн үнеэн бүриһөө 500 литр һү һааха уялга абаа һэн.

Ажахынгаа гол һалбари болохо малажалые хүгжөөлгые, һү һаалгые дээшэлүүлгые колхозой правлениин, партийна организациин тодорхой һайнаар хүтэлбэрилһэнэйнь ашаар һүн ехээр һаагдадаг болоо. Энэ колхозой һаалишад июнь соо һү һааха түсэбөө үлүүлэн дүүргээ. 30280 килограмм һү һааха түсэбтэй байгаа һаа, 32396 литр һү һаагаа. Мүн июль соо үнеэн бүриһөө 134,7 литр һүн һаагдаа. Коммунист Нечаевай хүтэлбэрилдэг һүнэй-товарна фермэ июнь соо 120 литр, июль соо 141,3 литр һү һаагаа. Энэ фермэ һү һаалгаар түрүү һуури эзэлжэ, КПСС-эй айкомой ба аймгүйсэдкомой дамжуулгын Улаан туг абаа. Фермын бүхы һаалишад һү һааха һарынгаа түсэб үлүүлэн дүүргэжэ, 50—90 литр һү нэмэлтэ түлбэридэ абаһан байна. Партийна суглаанай шиидхэбэриин ёһоор, түсэбһөө гадуур һааһан һүнэй 15 п... тые һаалишадта нэмэлтэ т... болгон һара бүри үгэхэ байна. ... һаалишад М. А. Игумнова, ... Ануфрьева, У. Г., Сукнева, Е. ... менова, Н. Н. Соболева гэгшэд һара соо үнеэн бүриһөө 15... литр һү һаагаа.

Холотуй гэжэ нютагта бай... дахи һүнэй-товарна фермэ һү... гаар ехэ гээгдэлтэй ябадаг һэн... хозой партийна организаци т... мын хүдэлмэриие һайжаруул... жэ шиидээд, фермые даа... коммунист нүхэр Собашни... эльгээһэн байгаа. Фермые ... һээнь гаргахын тула горьтой ... мэри эндэ ябуулагдаа. ... ашаар фермын хүдэлмэри һа... жа, июнь һара соо фермын ... шад һү һааха даалгабаряа ... дүүргээ.

Фермэ бүхэндэ һү һаалгаар ... бүриин дүнгүүд гаргагдадаг, ... мые даагшад энэ дүнгөөр һаал... тай үйлэдбэриин зүблөө үнгэ... һү һаалга тухай асуудал ха... зүбшэн хэлсэдэг байна. Таб... бан хоногой дүнгүүдые зүбшэ... сэхэдэ колхозой түрүүлэгшэ ... Бурдуковский, партийна орга... циин секретарь нүхэр Нечаев ... садаг. Агитаторнууд Сопомов, ... мов, Хохлова болон бусад «Д... хы хуудаһануудые» гаргадаг, ... бүхэнэй һү һаалгые диаграм... харуулдаг. Түрүү һаалишад ... дүршэлөө андалладаг юм. ... зой зоотехник нүхэр Хохлов... һаалгаар түрүү аргануудые ... ха тусхай заняти эмхидхэбэ, ... арга методэй үлүү һайн ... һаалишад өөһэдынгөө хүдэ... дээрэһээ хараа. Үнеэдые туга... хүхүүлээд һаадаг байһанаа ... һээнь һалгаажа һаадаг бол... Жэшээнь, залуу һаалишан ... молка Е. Собашникова тугал... һээнь һалгаажа һаадаг үне... сүүдхэ бүри 7—7,5 литр һү ... Фермын һаалишад ажала... гурим наринаар бэелүүлнэ, ... һаалгаар зоотехническэ зааба... дые сахина, үнеэдэй дэлэндэ ... массаж хэжэ һурана, һаах... урда тээ дэлэнгыень бүлеэн ... угаана. Үнеэдые үдэртөө бэл... дээрэнь һаана.

Эдэ бүгэдын ашаар тус ... нёдондо энэ үеынхидэ орходоо ... дахин ехэ һү һаадаг болоо. ... колхозой һаалишад мүн ... соо урда һарынхиһаа бүри ех... һаахын түлөө тэмсэжэ байна.

Г. Очи...

Гунан ба дүнэн сарнуудые таргалуулна

«Коммунизм» колхозой центр Санага тосхондо оршодог. Эндэһээ үглөөнэй бүрүүлээр эмээл морёор гаража, гурбан үндэр дабаа дабаад, һарьдагай хормойдо байһан Бүтүү гэжэ нютагта һүни орой арай гэжэ хүрэгдэдэг. Тэрэ нютаг хүрэтэр ябагаар гү, али эмээл морёор ябахаһаа ондоо ямаршье аргагүй.

Гунан ба дүнэн сарнууд эндэ үргэлжэ тунга бэлшээридэ бэлшээгдэжэ шахагдана. Энэ гүүртэдэ Тэблы Будаева ахалагша адуулгашанаар хүдэлнэ.

Тэблы хүгшэн 55 тухай наһатай, үгэ хүүрээр үсөөн, даруу зантай эхэнэр юм. Тэрэ ямаршье ажал дээрэ тон һайнаар хүдэлмэрилжэ, олоной этигэл найдабариие нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэдэг. Колхоздо хүдэлһэн хорёод гаран жэлэйнгээ арба гарыень малажал дээрэ хүдэлмэрилөө.

Һүни болоходо, Тэблы хүгшэн малнуудаа туужа, манаанда гарана. Үдэшэ үглөөнэй һэрюундэ, мүн һүниндөө бэлшээхэ гээшэ малай таргалхада тон ехэ туһатай байдаг. Тиимэһээ Тэблы хүгшэн үдэрэй шатаама наранда малнуудаа һүүдэртэ тиирүүлдэг, мүн энэ үедэ өөрөө амардаг зантай. Тэблы хүгшэн мүнөө жэл 125 толгой гунан ба дүнэн сарнуудые даажа абаад, тунга ногоотой газарнуудые бэдэржэ байгаад, тэдээнээ бэлшээжэ таргалуулна. Тэдэнь мүнөө таргалжа, мэлиишэнхэй. Хабар тушаажа абахадань, сарнууд туранхай һэн. Тэблы хүгшэн таргалуулха малнуудые харууһалха талаар баян дүй дүршэлтэй болонхой. Энэ малшан гурба-дүрбэ хоноод лэ, бэлшээриингээ газарые һэлгэнэ. Малаа бэлшээдэг газараа хэдэн хоногоор амаруулхадань, эдеэлсэ һайнтай болоод байдаг.

—Малнуудые нэгэ газартань саг үргэлжэ бэлшээхэдэ, ногоониинь гэшхэгдээд, малнууд голожо, эдеэлэнгүй гүйлдэдэг,—гэжэ Тэблы хүгшэн залуу малшадта заабари үгэдэг байна. Бэлшээринүүдээ зүбөөр хэрэглэхэдэнь, жэлһээ жэлдэ шахаһан малнуудайнь амидын шэгнүүр нилээдгүй нэмэнэ. Жэшээнь, үнгэрһэн хэдэн жэлнүүдэй туршада мал бүхэниинь сүүдхэдээ дунда жэшээгээр 600—700 грамм нэмэдэг байгаа. Мүнөө жэл Тэблы хүгшэнэй сарнууд 700—750 грамм нэмэнэ.

Тэблы хүгшэн эсэшэ сусашагүй ажалайнгаа түлөө ехэ олзо доход абадаг. Малшье, хэдэн арбаад ... грамм тоһошье, хэдэн мянгаад ... риг мүнгэшье ябадаг байна. ... хүгшэн үндэр наһатай болоошье ямаршье ажалһаа сухаридаггүй. «Ажалгүй байхада нэгэ үдэр ... үдэртэл ута болошодог»,—гэж... лы хүгшэн нэгэнтэ бэшэ хэлэд...

* * *

Иигэжэ малшан Тэблы Бу... колхознигуудай дунда хүн... болонхой.

Закаменай аймагай «Комму... колхозой правлени бэлшээрид... олоорнь таргалуулха хэрэгтэ ... анхарал табина. Уялгата түлбэр... тоосоод, һайн шанартай мяха ... лөө худалдажа, колхоздоо жэл... хэдэн арбаад мянган түхэриг ... оруулдаг. Мүнөө жэл 750 т... эбэртэ бодо мал һайн бэлшэ... шахажа байна. Мал бэлш... таргалуулгадаа малшад ... Дармаева, Ринчин-Ханда Цыр... гэгшэд һайн амжалтануудые т... Тарган мяхаар колхознигуудаа ... лон городой ажалшадые ханга... шэ арюун уялгануудаймнай ... мүн гэжэ колхозой правлени ба... шад һайнаар мэдэрнэ.

Д. Дорж...

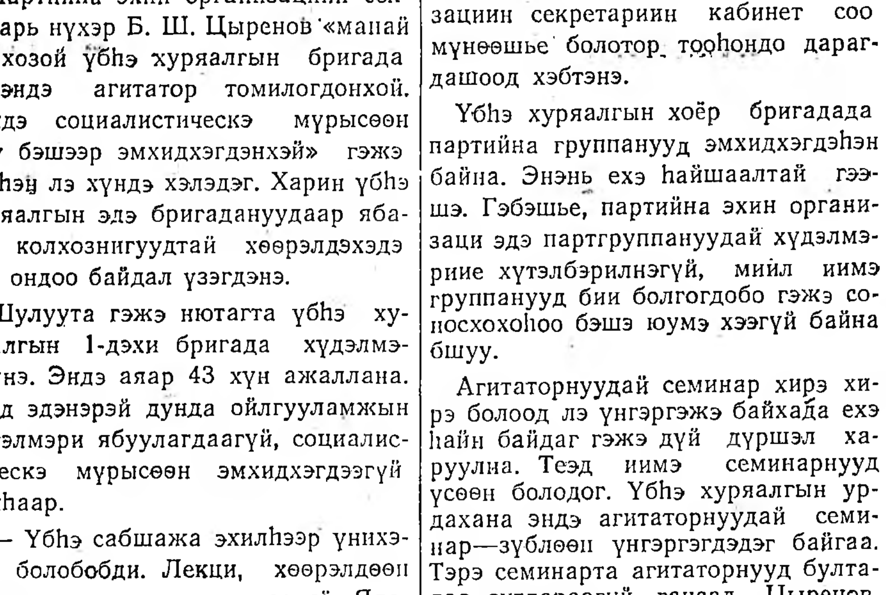

☆

Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд энэ жэлдэ бургааһа боролжо, ой модо сэбэрлэжэ эдлүүриингээ газар үргэдхэхөөр хараалһан байгаа. Итанцын МТС-эй трактористнууд А. А. Молоков, Г. М. Астраханцев гэгшэд энэ хүдэлмэридэ хабаадалсана. Эдэ хоёр ДТ-54 тракторaар үдэр бүриингөө даалгабариие 180—200 процент дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: модо үндэһөөрнь абажа хаяжа байна.

З. Веснинагай фото.

☆ ☆

Ажалшадай байра байдалда саг үргэлжын анхарал хандуулха

(Коммунальна ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй республиканска зүблөөнһөө)

...хан Улан-Удэ городто комму- ...ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй ...бликанска зүблөөн болоо. ...оной нэгэдэхи хахадта гэр ...-коммунальна предприяти- ...хэһэн хүдэлмэриин дүнгүүд, ...эй гүрэнэй түсэбые дүүргэхын ...өлүүлэгдэхэ хэмжээ-ябуулга- ...гэһэн асуудалаар БМАССР- ...мунальна ажахын министр В. Лисюткин элидхэл хээ.

...байрын, мүн коммунальна ...тада парти, правительствын ...ехэ анхарал оролдолго гар- ...тухай элидхэлшэ тэмдэглэхэ ..., энэ жэлэй түрүүшын зургаан ...оо коммунальна ажахын пред- ...нуудай хэһэн хүдэлмэриин ...шаа тодорхойгоор тогтоо. ...шадай ажаһуудалай эрилтэ- ...хангадаг предприятинуудай ...лэй түрүүшын 6 һара соо хэ- ...дэлмэриин бүхы дээрэнь хара- ...эхэ болоо һаа, эдэнэр гүрэнэй ...ые юрэнхыдэнь дүүргэһэн бай- ...эхэ зуура түрүү предприятинуу- ...далда ороод гүрэнэй түсэбые ...эдэггүй коммунальна ажахын ...приятинууд республика соо ...олон бии байһаар. Городуу- ...дундаһаа Кяхтын горкомхоз ...шань нүхэр Краснояров) ажа- ...аа олон һалбаряар түсэбөө ...эгүй. Улан-Удэ городой ...ростанци, водопровод, гостини- ...ни түсэбөө мүн лэ дүүргээгүй. ...ой хубсаһа угаалгын газар, 2- ...бани ажалшадай хубсаһа угаа- ...эбөө дүүргэнэгүй.

...публикын коммунальна 10 ...ростанцинуудай хахадынь ша- ...электроэнерги үйлэдбэрилхэ тү- ...дүүргэнэгүй, 11 аймагуудай ...нальна ажахынууд ажалша- ...һаар мууса хангаа, баняа муу- ...лээ. Электростанци болон ба- ...дай гол дутагдалынь юун боло- ...хэдэ, эдэнэр тусхай графиг- ...ор ажалладаг, хараалагдаагүй ...заһабарида ородог байна.

...жэлэй капитальна барилгада ...дээрээ 17 миллион 920 мян- ...хэриг һомологдоо. Энэ мүнгэ- ...миллион 200 мянган түхэриг- ...эр байра барилгада, 9 мил- ...700 мянган түхэригынь ком- ...льна барилгада гаргашалагда- ...на.

...итальна барилгын ехэнхи ху- ...лан-Удэ городто хэгдэхэ юм. ...олон квартиратай 5 томо гэр, ...рэн дээгүүр гараха хүүргэ, ас- ...-бетонно завод баригдажа .... Водопровод бариха, электро- ...ш шэнэлэн заһабарилха хүдэл- ...хэгдэжэ эхилээ.

...хта городой электростанци, во- ...вод шэнэлэн заһабарилха хү- ...эри хэгдэжэ байна. Аймагай ...нүүдтэ 9 бани баригдажа дүү- ...дүтэлөө, тэрэшэлэн 8 шэнэ гос- ..., байрын 4 гэр баригдажа бай- ...ниинуудай баригдажа дүүрэхэдэ ...удай 18 центр энэ жэл банитай ... юм.

...итальна барилгада, мүн капи- ...а заһабарилгада зорюулагда- һан мүнгэн аймагай центрнүүдтэ илангаяа хангалтагүйгөөр ашаглагдана.

Июлиин 1-нэй байдалаар мүнгэн зөөри ашаглаха түсэбөө Хойто-Байгалай коммунальна ажахын таһаг (даагшань нүхэр Безотеческий) оройдоол 4,5 процент, Ахын (даагшань нүхэр Дербанов)—6,8 процент, Заиграйн (даагшань нүхэр Хохлов)—21,1 процент, Ториин (даагшань нүхэр Простакишин) — 29 процент дүүргээ. Дээрэ дурсагдагша аймагуудай коммунальна ажахын таһагуудай хүтэлбэрилэгшэд капитальна барилга болон заһабарилгада зорюулагдаһан мүнгэеэ ашаглаха бүхы арга боломжотой байбашье, ажалдаа харюусалгагүйгөөр хандаһан дээрэһээ мүнгэн зөөрөө ашаглажа шадаагүй байһан байна.

Коммунальна ажахын министерство, тэрэшэлэн республикын Министрнүүдэй Совет зөөреэ ашаглажа шадаагүй хэдэ хэдэн аймагуудай коммунальна ажахынуудһаа мүнгэнэйнь зарим хубиие абажа, түрүү аймагуудай ажахынуудта үгэхэ баатай болоһон юм.

Мүнгэн зөөреэ ашаглажа шадаагүй коммунальна ажахынуудта хүсэд туһалаагүй, зохихо хиналта хээгүй дээрэһээ Министерство мүн лэ зэмэтэй байна.

Кяхта городто электростанци, водопровод, мүн Улан-Удэ городто электростанци шэнэлэн заһабарилха, асфальто-бетонно завод бариха хүдэлмэридэ гаргашалагдаһан мүнгэн зөөри болошогүй муугаар ашаглагдана.

Түсэбөөр хараалагдаһан барилгануудые энэ жэлдэ, хүйтэнэй болотор дүүргэхэ гээшэ зайлашагүй шухала байна. Юундэб гэхэдэ, Кяхта, Улан-Удэ городуудай, мүн бусадшье хэдэ хэдэн аймагуудай центрын ажалшад электроэнергеэр, уһаар мууса хангагдана.

Улан-Удын харгы барилгын конторо (хүтэлбэрилэгшэнь нүхэр Пышманцев) городто барилга болон заһабарилгын хүдэлмэриин ехэнхи хубиие бүтээдэг юм. Энэ конторын коллектив эбтэйгээр ажаллажа, үдэр бүриин даалгабариие дүүргэдэг юм. Хоёрдохи кварталай мүрысөөнэй дүнгөөр энэ конторо дамжуулгын Улаан тугта хүртөө. Гэбэшье, конторын хүдэлмэридэ ехэхэн дутагдал бии. Конторын хүдэлмэрилэгшэдэй ажалайнь эмхидхэл һула, бүтээһэн хүдэлмэриинь шанар муу. Эдэ бүхы дутагдалнууд гол түлэб конторын хүтэлбэрилэгшэдэй гэмээр гарана.

Заһабарилга-барилгын конторонууд үнгэрһэн хахад жэл соо бүришье хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилөө. Улан-Удын барилга-заһабарилгын конторо жэл соо заһабарилха хүдэлмэриингөө 25,4 процентые, Кабанскын барилга-заһабарилгын конторо — 40 процентые дүүргэһэн байна. Гэр байра, коммунальна предприятинуудые капитальнаар заһабарилгада гүрэн жэл бүри ехэ хэмжээнэй мүнгэ һомолно. Улан-Удын горжилуправлениин, барилга-заһабарилгын конторо гэр байра заһабарилха жэлэйнгээ түсэбые 44,3 процент, Кяхтын домуправлени 44 процент, городой горкомхоз — 63,5 процент дүүргээ. Улан-Удэ городто капитальна заһабарилгын ехэнхи хүдэлмэринь хэгдэхэ ёһотой юм. Гэбэшье, эндэ гэр байра заһабарилга илангаяа хангалтагүйгөөр хэгдэжэ байна. Улан-Удын барилга-заһабарилгын конторо заһабарилгые саг соонь хэхэ угаа ехэ арга боломжотой. Гэхэ зуура, прорабуудай нобшо назагайгаар ажалладагһаа боложо хүдэлмэришэд барилгын материалаар дуталдаад, хэдэн часаар миин байха ушартай болодог.

«Бурмонголстрой» энэ жэлдэ Улан-Удэ городто 3 миллион 860 мянган түхэригэй хэмжээнэй гэр байра бариха, нэгэ миллион түхэригэй хэмжээнэй водопровод бариха ёһотой байбашье, июлиин 1-нэй байдалаар энэ зөөриингөө оройдоол 37,5 процентые ашаглаа. Городой ажалшадай гэр байраар ехээр дуталдажа байбашье, «Бурмонголстройн» хүтэлбэрилэгшэд барилгые түргэдхэхэ тушаа дары хэмжээ абаһагүй. Горжилуправлениин начальник нүхэр Жданов, главна инженер нүхэр Судакова, «Бурмонголстройн» хэһэн ажалые хинан шалгаха, хүдэлмэридэнь туһалха уялгатай байбашье, барилгын участогуудаар үсөөн ябадаг, барилгашадай эрилтэнүүдые хүсэд мэдэдэггүй байна.

Городууд болон аймагай центрнүүдые болбосон түхэлтэй болгохо хэрэгтэ бии байһан арга боломжоёо коммунальна ажахын хүдэлмэрилэгшэд хүсэд хэрэглэнэгүй гэжэ элидхэлшэ болон үгэ хэлэгшэд тэмдэглээ.

Министерствын хүтэлбэрилэгшэд үшөөл хойрог нобшоор хүтэлбэрилжэ үргэлжэлһөөр, аймагай коммунальна ажахын организацинуудта олон тоото захяа заабари эльгээжэ байһаар гэжэ үгэ хэлэгшэд зааһан байна.

Даб дээрэхи, мүн капитальна заһабари хэхын тулада Улан-Удын электростанцинууд дэргэдэ заһабарилгын база байгуулха, кадрнуудые олоор бэлэдхэхэ, тэдэнэрэй олоор һэлгэгдэдэг ябадалые болюулха, «Жилснаб», «Бурмонголпроектын» хүдэлмэриие һайжаруулха тухай, мүн бусадшье асуудал зүблөөн дээрэ хэлсэгдээ.

Ториин аймагай коммунальна ажахын таһагые даагша нүхэр **Простакишин**, Улан-Удын горкомхозые даагша нүхэр **Майба**, городской гүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо нүхэр **Хабалов**, республикын Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын орлогшо нүхэр **Борисов**, КПСС-эй обкомой секретарь нүхэр **Климов** болон бусад хамта 20-ёод хүн үгэ хэлээ.

Республикын коммунальна ажахын хүдэлмэрилэгшэдтэ хандаһан хандалга зүблөөнэй һүүлдэ нэгэн дуугаар баталан абтаа.

Боргойн хониной совхозой 3-дахи фермын нүхэр Цоктоевой даадаг отарын хонишод энэ жэлдэ нарибтар нооһотой хонин бүриһөө 3,1 килограмм нооһо хайшалһан байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Цоктоевой отарын хонишон Ц. Ш. Доржиева. Энэ хадаа электрохайшаар үдэртөө 50—60 хониной нооһо хайшалдаг байгаа.

В. Цибиковэй фото.

ТҮНХЭНЭЙ АЙМАГТА

НЭМЭЛТЭ ТҮЛБЭРИ АБАНА

«Победа» колхозой хонишод партиин ЦК-гэй июльскэ Пленумэй тогтоолтой танилсаад, улам эршэмтэйгээр ажаллажа байна. Колхозой түрүү хонишод Анна Сороковикова 120 эхэ хонидһоо 120 хурьга, Галина Усольцева 120 эхэ хонидһоо 115 хурьга, Арина Беспалова 127 эхэ хонидһоо 123 хурьга абажа түлжүүлээд, эхэнүүдһээнь һалгаажа, ондоо отарада тушааба. Ажалай иимэ дүнгүүдые харуулһан Анна Сороковикова 2 поршоонхо, Усольцева, Беспалова гэгшэд—нэгэ-нэгэ поршоонхо нэмэлтэ түлбэри абаба.

ПАР ХАХАЛХА ТҮСЭБӨӨ ҮЛҮҮЛЭН ДҮҮРГЭБЭ

Кыренэй МТС-эй харьяата Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр Ж. Халудоров) ерэхэ жэлэй тарилгада бэлэдхэхэ хэрэгтэ шухала анхарал хандуулна. Тиин энэ колхоз аймаг соогоо түрүүлэн пар хахалха түсэбөө 110 процент дүүргэбэ.

ЭРХИМ ДҮНГҮҮДЫЕ ХАРУУЛНА

Аймпотребсоюз (түрүүлэгшэнь нүхэр Ц. Арьяев) эд бараанай эрьесын II кварталай түсэбые 105,4 процент дүүргэбэ. Кыренэй сельпо I кварталда эд бараанай эрьесын түсэбые 102,5 процент дүүргэһэн байгаа һаа, II кварталда 109 процент дүүргээ. Тиихэдэ Түнхэнэй сельпо II кварталай түсэбые 105,3 процент, Раймаг 109,1 процент дүүргэжэ, горьтойхон амжалтануудые түйлаба.

Д. Доржиев.

Редакцида ерэһэн бэшэгүүд

Дүршэл ехэтэй наймаалагша

Софья Цыцаева 1953 онһоо хойшо Иволгын сельпогой 10-дахи магазинай наймаалагшаар хүдэлмэрилжэ байна. Анха түрүүн наймаалагшаар ороод байхадаа худалдаа наймаанай хүдэлмэриин дүй дүршэлгүй туладаа һарынгаа даалгабариие заримдаа дүүргэдэггүй, заримдаа арайхан гэжэ 80—90 процент хүрэтэр дүүргэдэг байгаа. Тэрэ үедэ худалдан абагшадай эрилтэдэ анхаралаа багаар хандуулдаг, тэдэнэртэ эд бараа абахыень балайшье дурадхадаггүй байһан туладаа түсэбөө дүүргэдэггүй байһан юм.

1954 онһоо эхилжэ һара, квартал бүхэндөө эд бараа худалдаха даалгабаряа хододоо үлүүлэн дүүргэдэг болоо. Ямар аргаар амжалта туйладаг болооб, гэхэдэ, нэн түрүүн, худалдан абагшадай эрилтэнүүдые хүсэд хангаха хэрэгтэ гол анхаралаа табидаг юм. Эд хэрэглэгшэдтэ бүдэй, илангаяа оёдоһон хубсаһанай шанар тухай һайнаар ойлгуулхада дуратайгаар абадаг байна. Гадна, магазиндаа ерэһэн эд бараа, эдеэ хоолой зүйлнүүдые болон ажахын хэрэгсэлнүүдые аятай зохидоор, эли газарта табиха гээшэ ехэ удхашанартай. Юуб гэхэдэ, зарим хүнүүд магазинда ороод, хэрэгтэй бараанай хэрэгдаагүйдэ наймаалагшадһаа һурангүйгөөр гараад ябашадаг заншалтай. Энээниие һайнаар ойлгоһон наймаалагша Софья Доржиевна худалдан абагшадта уринаар хандажа, тэдэнэй ямар юумэ хэрэглэжэ байһаниие асуудаг, энэ тэрэ юумэ абахыень дурадхадаг байна. Иигэжэ ажаллаһанай ашаар һарынгаа даалгабариие хододоо уридшалан дүүргэдэг болоо һэн.

Байгша оной хоёрдохи квартал соо 60 мянган түхэригэй эд бараа наймаалха түсэбтэй байһан аад, июниин 18-да 77.500 түхэригэй юумэ худалдаа. Тиин нүхэр Цыцаева июлиин 1 болотор үшөө 10 мянган түхэригэй эд бараа, эдеэ хоолой зүйлнүүдые хүдөөгэй ажалшадта худалдаһан байна.

Энэ магазин Шулуутайн известково заводой хүдэлмэришэдые, албахаагшадые, Шулуута тосхоной һуурин зоной эрилтые гүйсэд хангадаг болонхой. Эд хэрэглэгшэдэй хэһэн захилые дүүргэхын тула Софья Доржиевна оролдожо, тэдэниинень бэелүүлдэг байна. Шэнэ юумэнүүдые саг соонь худалдахын тула 3—4 хоноод лэ сельпо ошожо, элдэб бараа асардаг заншалтай.

—Хэрбээ өөрөө ябажа, ажалшадай захиһанай ёһоор эд бараа асараагүй һаа, тэдэнэй эрилтые дүүргэхын аргагүй. Элдэб эд бараа, эдеэ хоолой зүйлнүүдые, ажахын бусад хэрэгсэлнүүдые таһалгаряагүй асаржал байхада худалдаа наймаан һайнаар ябадаг,—гэжэ наймаалагша С. Д. Цыцаева хэлэнэ.

Мүнөө тус магазинда элдэб эд бараан, оёһон хубсаһан, эдеэ хоолой зүйлнүүд болон ажахын хэрэгсэлнүүд яһала бии. Эд хэрэглэгшэдэй зүгһөө нэгэшье гомдол үгы.

—Сельпогоймнай 14 магазинуудай дунда нүхэр Цыцаевагай хүдэлмэрилдэг 10-дахи магазин худалдаа наймаанайнгаа түсэб дүүргэлгээр үнихэнэй түрүү зэргэдэ ябана. Энэ амжалта миил ерээ бэшэ, харин наймаалагшын ажалаа зүб хүрөөр табижа, шадамараар ажаллаһанһаа түйлагдаа,—гэжэ сельпогой түрүүлэгшэ Гаврил Авакумович Олейников хөөрэнэ.

Тус магазинай наймаалагша түйлаһанаараа дашуурнагүй. Тэрэ хадаа энэ амжалтаяа улам арьбадхахын тула оролдожо, худалдаа наймаанайнгаа жэлэй түсэбые ноябриин 1 болотор дүүргэхэ гэһэн зорилго урдаа табяад, улам эршэмтэйгээр ажаллажа байна.

Ж. Ринчино.

Хүдэлмэришэд культурнаар амарха аргагүйдэнэ

Усть-Баргузин хэдэн мянган хүн зонтой хүдэлмэришэнэй ехэхэн һуурин газар юм. Тэндэ загаһанай комбинат, леспромхоз, модо урадхуулгын участок, «Буррыбтрестын» барилгын-монтажна управлени гэхэ мэтын предприятинууд бии. Мүнөө үедэ хуушан тосхон уһанай баруун бэеһээ зүүн бэедэ зөөгдэжэ, үглөөнһөө үдэшэ болотор эндэ барилгын ехэхэн хүдэлмэри ябуулагдажа байна.

Гэхэтэй хамта, энэ ехэ, ургажа байһан һууринда һайн клуб, библиотекэ бии болгогдоногүй. Загаһанай комбинадай нэгэ багахан клубые шэнэ тосхондо зөөжэ асараад, талмайень зааханшье ехэдхэнгүйгөөр, тэрэ ёһоорнь барижа байна. Теэд тэрэнь ажалшадай культурна эрилтые гүйсэд хангажа шадахагүй юм. Мүн тэрэ клуб соо профсоюзна организациин заахан библиотекэ байһан аад, клубай задалагдахаһаа хойшо 3 һара үлүүтэй саг соо хүдэлмэрилнэгүй.

Энэ ушарһаа хүдэлмэришэд ажалайнгаа һүүлээр культурнаар амарха, сүлөөтэй сагтаа библиотекэһээ элдэб һонирхолтой номуудые абажа уншаха аргагүйдэнэ. Мүн хүдэлмэришэд февраль һараһаа хойшо киношье харапагүй.

Г. Данилов.

Холын бэлшээри дээрэ

Эбэртэ бодо мал олонтой Ториин аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз зунай бэлшээриие һайнаар эмхидхэнэгүй, арга боломжо ехэтэй аад, малаа таргалуулжа шаданагүй

...зэл морёор бүхэли час тухай ...а, үндэрһөө үндэр Уляатайн да- ...дээрэ гарахада, хайшаашье ха- ...ноло ногоо ехэтэй үргэн хаб- ...үбэрнүүдтэй үндэр үндэр ха- ...уланууд, хүбшэ ой тайганууд ...нэй хараа соо залгаа нюргатан ...жэлнэ. Урагшаа харахада Зэ- ...гол уняартан манарна, хойто ...лаг уулануудһаа хүйтэн амис- ...тай һэбшээ һалхин нэгэ жэг- ...үлэ мэдэг үлеэнэ. Дабаанай ...тээ нарихан ута Уляатай гэ- ...рэл. Эндэ Ториин аймагай Хру- ...й нэрэмжэтэ колхозой һубай ...нууд жэлһээ жэлдэ асарагдажа ...лаг, ногоо һайнтай холын бэл- ...ридэ таргалуулагдадаг юм.

...баан руу орожо, зүүлжээ, ...тайн гол руу бууһан Халзан гэ- ...уулыгөөр уруудахада хойто үбэ- ...ь, мүн хүнды соогуур ногоотой ...ь бэлшэжэ ябаһан хони ямаа- ...арагдахагүй гэхээр үдхэн, үн-. Теэд эндэ зуһажа байһан ...рын гүүртэ 6—7 километрһээ ...бэшэ байбашье, энэ хүндын 100- ...гектар бэлшээри дээрэ нэгэшье ...ябаһан янзагүй.

...километр ябаад, Уляатайн ...дээрэ орожо ерэбэбди. Гол дээ- ...гэһээ шугы бургааһан соо- ...уһанай эрьеэр, ойн захаар ба- ...багахан талмайнууд дээрэ ...мал. Юрэдөөл эндэ ябааша ...харахада гайхалтай: нэ- ...гүүртын мал гэхэдэ, дан олон, ...эмээрээ, наһа, үүлтэрээрээ хуу ...далдашанхай, адуулгашаншье ...агүй.

...ншьегүй, Цырен-Доржо Баи- ...гүүртын зуһажа байһан га- ...хүрэжэ ерэбэбди. Малай һүниндөө хонодог хушалташьегүй хуһамаг хашаа соо шабар шабха, дүүрэн шабааһан.

— Зай, гэртэхидшни хаанаб? — гэжэ эндэ байһан арбаад наһанай багахан хүбүүнһээ асуубабди.

— Баабай үгы болоһон нэгэ хашарагаа бэдэржэ, Наринай гүүртэ ошоо, эжы хужар, дабһа, зуруул асархаяа колхоздоо ошоо. Би гэрээ һахижа байнаб.

—Малтнай хаанаб, хэнтнай адуулнаб?

— Мал доошо, Халзанай адагаар ябаа ёһотой. Мүнөөдэр адуулагдабашьегүй. Баабай бусахадаа суглуулаад ерэхэ байха даа.

Үдэшэлэн нара орожо байха үедэ Уляатайн гол өөдэ мал субажа захалба. Үгы болоһон хашарагаа бэдэржэ, хүршэ Маленковой нэрэмжэтэ колхозой гүүртэдэ ошоод, бусаха замдаа малаа суглуулжа асарһан гүүртые даагша Цырен-Доржо Баиров ехэл эсэһэн, сүхэрһэн янзатай хүрэжэ ерэбэ. Хашарагтнай олдобо гү гэжэ асуухада: — Олдоногүй даа, сүхэрөөбди. Маленковойхид һубай гүүртын малтайл ниилээд, Химниин гол оролсошобо гээшэ ха даа, — гэжэ харюусаба.

Энэ ушар юун дээрэһээ болооб гэхэдэ, колхозой правленишье, эндэ хүдэлмэрилдэг Ториин МТС-эй зоотехник Мария Викторовашье таргалуулагдаха һубай малые зундаа бэлшээлгые эмхитэйгээр захалха тушаа һаналаа табяагүй, энэ шухала хүдэлмэриие миин малшадтаа найдажархиһан байгаа. Холын бэлшээридэ гаргагдаха һубай мал хүсэд тэмдэглэгдээгүй, зариманиинь бирхэлэгдээгүй орхигдошоһон байна. Эгээл энэ ушарһаа хүршэ хоёр колхозой мал ниилээд танигданагүй. Колхозой нүгөө, Ринчин Буянтуевай даажа байдаг гүүртэдэ мүн нэгэ хашараг хүлөөрөө үгы болошонхой.

Бэлшээн таргалуулагдаха малые холын бэлшээридэ гаргахынгаа урда тээ эрэ эмээрнь, наһа, үүлтэрээрнь илгажа, тусхай гүүртэнүүдые эмхидхэхэ, бэлэдхэлэй ехэ хүдэлмэри хэхэ хэрэгтэй байгаа. Теэд колхозой хүтэлбэрилэгшэд, зоотехническэ болон ветеринарна мэргэжэлтэд малаа зунай бэлшээридэ гаргахынгаа урда тээ бэлэдхэлэй энэ гэхэ хүдэлмэри хээгүй. Ядахадаа һубай малаа эрэ эмээрнь, наһаарнь илгаагүй байна. Энэ ушарһаа мүнөө, жэшээлхэдэ, Цырен-Доржо Баировай гүүртын 120-ёод толгой мал соо эрэшье, эмэшье хашараг, гунжад, буруунуудшье, 4—5 хүрэһэн сарнуудшье хуу худхалдашанхай. Багахан бурунууд гунан, дүнэн сарнуудай дунда ябахадаа мүргүүлжэ доройтоно, һүниндөө хоройн гаазаа тээ хононо. Холын бэлшээридэ малые гаргахынгаа урда тээ зоотехническо-ветеринарна шалгалта хэжэ; үбшэн муунуудыень илгаха, утаар ургаһан, дальбарһан эбэр туруунуудыень отолжо хаяха, тусхай маршрут зохёогдохо ёһотой. Теэд энэ хүдэлмэри хэгдээгүй. 30-аад километр газарта хада уула дабан туугдажа ерэхэдээ олон мал доходоо. Мүнөөшье уладаһан, доходһон мал олон.

Ногоо һайнтай бэлшээреэр хэды элбэг байбашье, колхоз жэл бүри малай зунай бэлшээриие һайнаар эмхидхэжэ шаданагүй. Эгээл энэ ушарһаа боложо, колхоз гүрэндөө гансал тарган мал тушаахын, худалдахын орондо гол түлэб дундаһаа доошо, дунда зэргын хүсэтэй мал тушаана, худалдана. Хэтэрхэдээ, хабартаа үргүүлжэ, үхэхэ болоһон малые машинада тээжэ абаашаад, «Заготскодой» пунктда туранхай гэжэ тоолуулаад тушаажархидаг заншалтай. Жэшээлхэдэ, үнгэрэгшэ хабартаа Т. Замбалаевай даажа байдаг гүүртын хэдэн толгой үргүүлшэһэн мал гүрэндэ тушаагдаа. Иигэжэ туранхай, наһаяа хүсөөгүй жэжэ мал гүрэндэ олоор тушаадаг, худалдадаг байһанай эсэстэ колхоз мяха үйлэдбэрилгэһөө олзо доход багаар абана. Колхоз энэ жэлдэ гүрэндэ аяар 1000-гаад толгой эбэртэ бодо мал тушааха, тэрэ тоодо 838 толгой мал дээшэлүүлэгдэһэн сэнгээр худалдаха гэжэ байһан аад, оройдоол 350-яад мянган түхэригэй олзо оруулхаар түсэблэнхэй. Хэрбээ гансахан энэ дээшэлүүлэгдэһэн сэнгээр худалдагдаха гэжэ байһан малай амидын шэгнүүрые ядахадаа хоёр центнер хахадтай болгоод, тарганааршье бэшэ һаа, дундаһаа дээшэ хүсэтэйгөөр гүрэндэ худалдаа һаа, 700 холо гаран мянган түхэригэй олзо оруулжа болохо байгаа. Мүнөө колхозой һубай малай гүүртэнүүдээр ябахада бэеэ хүсэһэн гунан, дүнэн сарнууд тон үсөөн. Колхоз жэл бүри адагынь 300 толгой эрэ тугал абадаг. Һайнаар бодомжолжо, холые хаража, малаа гаргашалдаг һаа, колхоз жэл бүри адагынь 100 толгой бэеэ хүсэһэн, 4—5 центнер шэгнүүртэй сарнуудые һайса таргалуулаад тушаажа байха аргатай.

Мүнөө энэ Уляатай гэжэ нютагта хамта 380-аад толгой һубай малнууд гаргагдаад, бэлшээридэ ябуулагдажа байна. Теэд хоёр һара шахуу саг соо холын, ногоо һайнтай бэлшээридэ гаргагдабашье, тэдэ һаял хүсэ абажа байна. Эндэ туранхай, муу мал олон. Яахадаа һубай малнууд удаанаар таргалнаб гэхэдэ, мүртэйгөөр адуулагданагүй, хадын үбэрнүүдтэхи, жалгануудтахи үртэм ногоондо гаргагдангүй, гол дээрээ хашагдана. Теэд малшад малаа холо саана абаашажа адуулхашье аргагүйдэнэ. Юуб гэхэдэ, хүдэлмэришэдөөр дутамаг. Мүнөө һубай малнуудай гурбан гүүртэдэ нэгэ-нэгэ хүнүүд, арбаад наһатай нэжээд үхибүүдтэйл байна. Малшад элдэб жэжэ хэрэгүүдэй — дабһа, зуруул, эдихэ юумэ, малдаа эдюулхэ хужар гэхэ мэтэнүүдые асархын тулада 30-аад километртэ байдаг колхозойнгоо центр ошоно. Тиигэжэ малаа адуулха хүниишье олдоногүй. Эндэ хоёр колхозой хэдэн гүүртэнүүдтэ олон малшад байдаг хадань Улекчинэй гү, али Наринай сельпо ларёгшье нээхэ аргатай байгаа. Теэд малшадые худалдаа наймаагаар хангаха тушаа хоёр сельпогой правлени һаналаа табинагүй. Малшад культурна ажаһуудалай талаар тон муугаар хангагданхай. Гэр байра муутайнууд, кино харуулагданагүй, газетэ болон бэшэгүүд ехээр хожомдожо абтана.

Үбһэ ногоо һайнтай, уһаар элбэг ехэ бэлшээритэй энэ колхоздо һубай малай муугаар таргалдаг байһанай нэгэ гол шалтагаан юуб гэхэдэ, мал таргалуулһанайнь түлөө малшадта ажалай нэмэлтэ түлбэри үгтэнэгүй. Энэ жэлдэшье һубай малнууд, сарнууд холын бэлшээридэ гаргаглахадаа шэгнэгдээгүй. Парти, правительствын тусхай шиидхэбэриин ёһоор мал таргалуулһанай түлөө адуулгашадтаа ажалай нэмэлтэ түлбэри юундэ үгэнэгүйбта гэжэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Чимитцыреновһээ асуухада «һубай малнуудаа бэлшээридэ гаргаха үедөө сүлөө забдагүй, мал шэгнэхэ шэгнүүршье үгы байгаад, иимэ юумэн болоо» гэжэ харюусана. Энээниие үнэншэмөөр бэшэ. Юуб гэхэдэ, жэл бүри колхоз «сүлөө забдагүй, шэгнүүргүй» байха гэжэ яаха һэм.

Эгээл эдэ бүхы дутагдалнууд дээрэһээ боложо, элдүүриин үрэжэл һайнтай газараар ехэ энэ колхоз мяха, һү болон малажалай бусад продуктнуудые багаар абана. Жэшээлхэдэ, колхоз энэ жэлдэ мянгаад толгой эбэртэ бодо мал гүрэндэ тушааха гэжэ байбашье, элдүүриингээ 100 гектар бүхэндэ арайхан 7,7 центнер мяха абаха гэжэ байнхай. Юуб гэхэдэ, малынь туранхайгаар, дундаһаа доошо хүсэтэйгөөр сэгнэгдэжэ гүрэндэ абтана, өөдэгүй жаахан бэетэй мал олоор тушаагдана.

Гүрэндэ үхэрэй тарган мяха ехээр үгэхэ, тиигэжэ өөһэдтөө олзо доход ехээр абажа байха аргатай энэ колхозойхид малай зунай бэлшээриие зүбөөр эмхидхэхэ хэрэгтэ анхаралаа табидаг болохо. Юрэнхыдөө мяха абалгаяа яажа дээшэлүүлхэ арга замуудаа һайса хаража, бодожо үзэхэ ёһотой.

Д. ЦЫРЕНЖАПОВ.

Америкын Холбоото Штадуудай хүдөө ажахын делегаци Советскэ Союз дотор аяншалга хэнэ. Делегаци хадаа Харьковска гүрэнэй селекционно станцида хүрэһэн байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: кукурузын туршалгын участогые айлшад хаража байна. ТАСС-эй фотохронико.

АРАДАЙ ДЕМОКРАТИИН *оронуудта*

В. И. Ленинэй зохёолнууд словацка хэлэн дээрэ хэблэгдэбэ

ПРАГА, августын 2. (ТАСС). Чехословацка телеграфна агенствын дамжуулһанай ёһоор политическэ литературын словацка хэблэл В. И. Ленинэй зохёолнуудай 32-дохи ба 33-дахи томуудые словацка хэлэн дээрэ хэблэн гаргаа.

Советскэ культурын ажал-ябуулагшад КНДР-тэ ошоод байна

ПХЕНЬЯН, августын 3. (ТАСС). Корейн Центральна телеграфна агентствын (ЦТАК) мэдээсэһэнэй ёһоор культурын ажал-ябуулагшадай советскэ делегациин гэшүүд Корейн сүлөөлэгдэһэн үдэрые һайндэрлэлгэдэ хабаадалсахаяа КНДР-тэ ошоо һэн. Августын 2-то Пхеньяндахи Ким Ир Сенэй нэрэмжэтэ университедтэ, мүн нэгэ дунда һургуулида тэдэнэр ороһон байна. СССР-һээ КНДР-тэ байдаг посол В. И. Иванов делегадуудтай сугтаа ябалсаа.

Мүн энэ үдэртөө делегациин гэшүүд Пхеньянай барилгануудые хараа.

СССР-тэй культурна холбоо барисаа байгуулха корейскэ обществын центральна правлениин түрүүлэгшэ Ли Ги Ен советскэ культурын ажал-ябуулагшадай хүндэлэлдэ зорюулан августын 2-ой үдэшэ уулзалга эмхидхээ. Тэрээн дээрэ СССР-һээ КНДР-тэ байдаг посол В. И. Иванов, бусад оронуудай дипломатическа түлөөлэгшэд байлсаа. Корейскэ талаһаа министрнүүдэй кабинедэй түрүүлэгшын орлогшонор Пак Чан Ок, Цой Чан Ик ба Ким Ир, КНДР-эй Арадай верховно суглаанай түрүүлэгшэ Ли Ен, гадаадын хэрэгүүдэй министр Нам Ир, культурын ба пропагандын министр Хе Ден Сук болон бусад уулзалга дээрэ байлсаа.

Корейн Центральна телеграфна агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор пхеньянска Моранбон театр соо советскэ артистнууд августын 1-дэ түрүүшынгээ концерт харуулжа, тэрэнь хүн зондо ехээр һонирхогдоо. Ким Ир Сен, Ким Ду Бон, Пак Ден Ай ба Корейн правительствын ба ажалай партиин бусад хүтэлбэрилэгшэд, СССР-һээ КНДР-тэ байдаг посол В. И. Иванов, бусад оронуудай дипломатическа түлөөлэгшэд концертые ерэжэ хараһан байна.

Хитадай Арадай-сүлөөлэлгын арми КНР-эй газар уһые хамгаалагша мүн

ПЕКИН, августын 1. (ТАСС). Синьхуа агентство иигэжэ дамжуулна. Үнгэрэгшэ жэлэй июлиин нэгэнһээ энэ жэлэй июлиин 20 хүрэтэр Хитадай Арадай-сүлөөлэлгын арми хамта дээрээ 4.672 чанкайшистска солдадууд болон офицернүүдые жагсаалһаань гаргаһан байна. Тэдэнэй 808 хүниинь алуулһан ба шархатаһан, 2.903 хүниинь плендэ абтаһан байха юм. Тиихэдэ 961 хүн Хитадай Арадай-сүлөөлэлгын армиин тала руу өөһэдөө ороһон байна.

Мүн энэ үе соо Арадай-сүлөөлэлгын арми хадаа Чжэцзян провинциин эрье шадарай бүхы аралнуудые, тэрэ тоодо Дачэнь, Юйшань, Пишань, Ицзяншань ба Наньцзишань аралнуудые сүлөөлөө. Арадай-сүлөөлэлгын армиин частьнууд чанкайшистска 43 самолёдые буудажа унагааһан, 117 самолёдые гэмтээһэн байна. Эдэнь Америкэдэ бүтээгдэһэн самолёдууд байгаа. Чанкайшистска дүрбэн самолёт Арадай-сүлөөлэлгын армиин тала руу ниидэн ороһон байгаа. Чанкайшистска сэрэгэй 6 корабль уһанда шэнгээгдэһэн, 14 корабль гэмтээгдэһэн байна.

Чехословакида таряа хуряалга

ПРАГА, августын 3. (ТАСС). Чехословацка телеграфна агентствын дамжуулһанай ёһоор ороной эгээн урда талын районуудта ячмень, шэниисэ ба хара таряа хуряалгые машинно-тракторна станцинууд дүүргэжэ байна. МТС-үүд хадаа Братиславска областиин полинууд дээрэ комбайнууд болон сноповязалкануудые хэрэглэн, июлиин һүүл багаар 63 мянга шахуу гектар орооһото таряа хуряагаа.

Мүнөө жэлдэ Чехословакида таряанай ургаса һайн байгаа. Хэдэ хэдэн хүдөө ажахын нэгэдэмэл кооперативууд ба гүрэнэй ажахынууд гектар бүриһөө 40 ба дээшэшье центнер ячмениин ургаса суглуулжа абаха байна. Брандыс-на-Лабе гэжэ гүрэнэй ажахы (Пражеска область), Рабин гэжэ тосхоной (Ческебудаевицка область) хүдөө ажахын кооперативай гэшүүд болон бусад илангаяа һайн ургаса абаа.

Хүдөө ажахын кооперативуудай ажахыгаа һайнаар эрхилхые, орооһото таряанай үндэр ургаса абахыень харахадаа үмсын таряашад хадаа хамтаараа ажалаа эрхилэлгын булюу һайн байһые мэдэжэ абана. Жэшээлхэдэ, һүүлэй үедэ гансахан лэ Ческебудаевицка областьдо хүдөө ажахын 19 кооператив шэнээр эмхидхэгдээ. Урда тээнь байгуулагдаһан артельнүүдтэ шэнэ гэшүүд мүн лэ олоор ороно.

Болгарида шэнэ водохранилищи баригдажа байна

СОФИ, августын 3. (ТАСС). Болгарска телеграфна агентствын дамжуулһанай ёһоор Болгариин Арадай Республикада «Студен кладенец» гэжэ томо водохранилищи түргэнөөр баригдажа байна. Тэрэ хадаа Арда мүрэнһөө уһа абаха юм.

Плотина барилга һаяар эхилхэнь. «Студен кладенец» гэжэ водохранилищиин барилга үнгэрэгшэ жэлэй зун эхилһэн юм. Тиигээд, 1957 ондо барилгань дүүргэгдэхэ байна. Энэ водохранилищиһаа 1 миллион декар тарилгын талмай уһалагдаха юм. Мүн эндэ 60 мянган киловатт хүсэтэй гидроэлектростанци баригдажа, Зуун Родоп гэжэ нютагай промышленна предприятинуудта ток үгэхэ юм. Уһалууриин шэнэ системэ хадаа Хасковска, Харманлийска, Первомайска околинуудай, Свиленградска околиин зарим хубиин уһагүй тала дайдануудые үрэжэл ехэтэй поли болгохо арга олгохо юм.

Залуушуулай ба студентнүүдэй Бүхэдэлхэйн V фестиваль

ВАРШАВА, августын 2. (ТАСС). Польско сэрэгүүдэй стадион дээрэ фестивалиин спортивна наадануд эхилээ, значогой түлөө мүрысөөнүүд, культурын талаар уласхоорондын мүрысөөнүүд болоо. Элдэб выставкэнүүд, кинофестиваль нээгдээ. Концертнүүд болоо. Элдэб ороной залуушуулай делегацинуудай олон тооото уулзалганууд болоо. Уранһайханай самодеятельностиин коллективүүд концертнүүдые харуулаа.

Фестивальда хабаадахаяа ерэһэн бүлэг олон залуу французууд советскэ залуушуулай делегацида үглөөнэй 10 часта айлшаар ерээ.

Айлшад хани халуунаар угтагдаа. Советскэ Союзай эдир залуу хүбүүд, басагад — ородууд, украинецууд, белорусууд, грузинууд, казахууд, эстонецууд, азербайджанецууд, советскэ бусад республикануудай залуушуул—французска ханинараа халуунаар амаршалаа. Значогуудые, автографуудые, адрестай открыткануудые бэе бэедээ бэлэг үгэлсөө. Ород ба француз хэлэн дээрэ амаршалгын хани халуун үгэнүүд хэлэгдээ.

Советскэ залуушуул айлшадтаа зорюулан ехэ концерт харуулаа. Советскэ залуу танцашад, дуушад болон хүгжэмшэдэй наадахадань нэрьемэ альга ташалган болоһон ба амаршалганууд хэлэгдэһэн байна.

Залуу французууд ба француженканууд Советскэ Союзай залуушуулда дамжуулхын тулада бэшэг делегацида барюулаа. Франциин залуушуулда бэшэг бэшэхыень советскэ ханинараа гуйгаа. Эб найрамдалай түлөө, Франциин ба СССР-эй хоорондохи, бүхы дэлхэйн арадуудай хоорондохи хани барисаа бэхижүүлхын түлөө советскэ залуушуултай хамта тэмсэхээр бэлэн байһанаа французска залуу патриодууд бэшэг соогоо элишэлэн мэдүүлһэн байна.

Советскэ Союзай ба Франциин түлөөлэгшэдэй хани ёһоной уулзалга французска ба советскэ залуушуулай хоорондохи хани барисаае бэхижүүлхэ гэһэн уряатайгаар боложо, хэдэн часай турша соо үргэлжэлһэн байна.

Советскэ делегациин зариманиинь мүнөөдэр Польшын залуушуулда айлшаар ошоо. Аха дүү хоёр арадай залуушуулай уулзалга тон ехэ хани халуун оршон байдалда үнгэрөө.

Залуушуулай ажабайдалые харуулһан уласхоорондын ехэ выставкэ, демократическа залуушуулай бүхэдэлхэйн федерациин 10 жэлэй ойдо зорюулагдаһан выставкэ, студентнүүдэй уласхоорондын союзай выставкэ И. В. Сталинай нэрэмжэтэ Культурын ба наукын ордоной залнууд соо нээгдээ.

Үдэрынь филателистнуудай уласхоорондын выставкэ Варшавада нээгдээ.

Үдын хойно элдэб янзын олониитын хэмжээ-ябуулганууд болоһон байна. Дуушадай, пианистнуудай, скрипачуудай, классическа ба арадай танцануудые наадагшадай, хүгжэмэй ба театральна искусствын бусад түлөөлэгшэдэй конкурснууд Варшавын концертнэ залнууд соо болоо. Польско олониитын үмэнэ, фестивальда хабаадагшадай үмэнэ элдэб оронуудай залуушуулай түлөөлэгшэд концертнүүдые харуулаа. Хитадай, Германиин, Франциин, Австриин, Испаниин, Венгриин, МНР-эй ба бусад олон оронуудай уранһайханай самодеятельностиин бүлэгүүд концертнүүдые харуулаа. Советскэ циркын залуу артистнууд түрүүшынхеэ наада табиһан байна. Үдэрэй турша соо тус тус делегацинуудай хоорондо хани халуун уулзалганууд болоо.

Волейболоор мүрысөөнүүд эхилээ. Тэрээндэ 26 оронһоо 56 команда хабаадалсаха юм. Тэрэ тоодо Советскэ Союзай эхэнэрнүүдэй команда оролсоно. Баскетболоор, фехтованяар болон бусад спортоор мүрысөөнүүд мүн лэ болоно.

Үдэшэнь польско столицын театрнууд соо хэдэ хэдэн оронуудай уранһайханай группанууд концертнүүдые харуулаа. Культурын ба наукын ордоной Конгрессүүдэй зал соо Советскэ Союзай уранһайханай коллективүүд ба артистнууд ехэ концерт харуулаа. Тэрэ залынь 3.500 хүнэй һууха һууритай юм.

ВАРШАВА, августын 2. (ТАСС).

США-гэй хүдөө ажахын делегациин Кубанида ошоод байлга

КУРГАННАЯ СТАНИЦА. (Краснодарска хизаар) августын 3. **(ТАСС-эй тусхай корр.).** Американска хүдөө ажахын делегаци Кубаниин колхозуудые, совхозуудые, МТС-үүд болон научно-шэнжэлэлгын эмхи зургаануудые табан үдэрэй турша соо хаража үзөө.

«Кубань» гэжэ колхоздо тэдэнэр хүрөө. Энэ колхозой түрүүлэгшэ П. Н. Свечников советскэ хүдөө ажахын делегациин составта орожо Америкын Холбоото Штадуудта ошонхой юм. Тэдэнэр хадаа Курганинска районой Сталинай нэрэмжэтэ, «Маяк революции», Ленинэй нэрэмжэтэ колхозуудые илангаяа һонирһон хараһан байна. Үндэр ургаса үгэдэг кукурузын, наран сэсэгэй, улаһанай, клещевинын полинуудые делегациин гэшүүд бултадаа һайшаагаа. Колхозуудай ажал хэжэ шадаха хүнүүд тухай, тэдэнэй абадаг түлөөһэн тухай, эдлүүриин газар болон адуу малай тоо толгой тухай, барилганууд тухай, колхозуудай доходууд болон гүрэнтэй тоосоо хэлгэ тухай, ниитын ажахын саашадаа ямараар хүгжэхэ байһан тухай асуудалнуудые табижа, тэмдэглэлэйнгээ дэбтэрнүүдтэ һонирхоһон зүйлнүүдээ бэшэжэ абаһан байна.

Михайловска МТС гансахан лэ Ленинэй нэрэмжэтэ колхозые хангадаг юм. Энээн тухай делегациин гэшүүд ехээр һонирхоһон байна. Район соотнай иимэ артель үшөө бии гү гэжэ асуухадань колхозой түрүүлэгшэ М. Е. Анненков иимэ жэшээнүүдые харуулһан ба олон һалбаритай томодхогдоһон ажахынуудай булюу һайн байдаг тухай хэлэжэ үгэһэн байна.

«Маяк революции» гэжэ колхоздо хүрэхэдөө делегациин гэшүүд олон юумэндэ һонирхоһон байна. Механизировалэгдэһэн малай фермэнүүдые айлшад илангаяа ехээр һонирхоо. Гахай шахадаг газарнуудые удаан саг соо тогтожо хараа. 250—300 килограмм шэгнүүртэй гахайнуудые фотографировалаа. Фермер Джекобс бүхы делегациин зүгһөө «Маяк революции» гэжэ артелиин колхознигуудта иигэжэ хэлээ: «Бидэнэр танайда һайн юумэнүүдые хараабди. Кубаниин, тусхайлбал танай райондохи советскэ фермэнүүд ехэ һайнууд байна».

Тиихэтэй хамта делегациин гэшүүд колхознигуудта шүүмжэлхы ажаглалтануудые хээ, ажалаа ашаг олзотойгоор эрхилхэ тухай зүбшэл заабаринуудые үгөө. Элдэб штадуудай фермернүүд Кубаниин малшадай ехэ амжалтые тэмдэглэхэ зуураа, хүдэлмэриин хүсэн үшөөл бүтээсэ багатайгаар заримдаа хэрэглэгдэнэ гэжэ ажаглалта хэһэн байна. «Маяк революции» гэжэ колхозой гахайн фермые улам саашань механизацилһанай ба ажалые зүбөөр эмхидхэһэнэй ашаар хүдэлмэрилэгшэдэйнь тоое нилээд ехээр хороожо болохо байна гэжэ фермер Клайпер хэлэһэн байна.

— Таанад ехэ далайсатайгаар юумэ хэнэт. Һонирхолтой юумэ танайда олон. Зүгөөр гектар газар бүриһөө, үнеэн бүриһөө ехэ олзо абахые эрмэлзэхэ ёһотойт гэжэ айлшад хэлэһэн байна. Курганинска районхи сэсэрлиг модоор бүрхээгдэһэн ехэнүүд станицанууд ба тосхонууд, тракторна болон газар таряалангай бригадануудай модо таригдаһан полевой стануудые, тэрэшэлэн колхозно полинууд дээрэхи зуруудой модонуудые делегациин гэшүүд һайхашааһан байна.

Колхознигуудай уряалаар айлшад Курганинска районой Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо хоноһон байна. Уранһайханайнь самодеятельностиин коллектив тэдэндэ концерт харуулаа.

Американска делегаци Ростов-на-Дону город орохёо гараа. Тэдэнэр Кубаниин үшөө хэдэ хэдэн колхозууд ба совхозуудые хараха байна.

Советскэ хүдөө ажахын делегациин США-да ошоод байлга

АБЕРДИН (Урда Дакота штат), августын 3. (ТАСС). Советскэ хүдөө ажахын делегаци үсэгэлдэр Урда Дакота штадай урда талаһаа хойто тала хүрэтэрнь ута замда ябаһан байна. Тэдэнэр штадай хойто талын хубида орооһото таряанай ургасые хараха ба США-гэй томо фермэнүүдтэ шэниисэ хуряажа абалгын арга методүүдтэй танилсаха байна.

Спинк графствода советскэ делегациин ерэхэдэ ургаса хуряалга дүүрэһэн байгаа. Гэбэшье орооһото таряа хуряалгын арга методүүдые айлшадтаа харуулхын тулада хэдэн фермернүүд багахан участогуудые хуряангүйгөөр үлээһэн байгаа. Советскэ делегадууд американска фермернүүдэйдэ айлшалха зуураа, СССР-тэ ба США-да орооһото таряа хуряалгын арга методүүд тухай, буртаг үбһэнтэй болон таряанай хоротонтой тэмсэхэ арганууд тухай хөөрэлдэһэн байна.

Атомна энергиие амгалан ажалда хэрэглэхэ талаар уласхоорондын конференциин нээгдэхын урда тээ

ЖЕНЕВА, августын 3. (ТАСС). Атомна энергиие амгалан ажалда хэрэглэхэ талаар уласхоорондын конференци августын 8-да Женевэдэ нээгдэхэ юм. Энэ конференцидэ бэлэдхэлэй хүдэлмэри дүүрэнхэй. Тэрээндэ 66 орон хабаадалсаха хүсэлэнтэй байна. Нацануудай ордоной залнууд соо пленарна заседанинууд болохо ба конференциин элдэб секцинүүд хүдэлмэрилхэ байна. Выставкэнүүдые эмхидхэхэ хүдэлмэри дүүргэгдэхэнь ойртоо. Атомна энергиие амгалан ажалда хэрэглэхэ талаар элдэб оронуудай туйлаһан амжалтанууд эдэ выставкэнүүд дээрэ харуулагдаха байна. СССР-эй Наукануудай академиин эльгээһэн экспонадууд болон материалнуудые табихын тулада эгээн ехэ залнуудайнь нэгэн үгтэһэн байна. Амгалан байгуулалтада атомна энерги хэрэглэхэ талаар советскэ наука ба техникын амжалтануудые эдэ экспонадууд гэршэлжэ үгэнэ. Выставкын советскэ зал хэдэн секцитэй юм.

Советскэ Союзай промышленностиин элдэб һалбаринуудта атомна энерги хэрэглэлгые харуулһан экспонадууд залай ехэнхи хубиие эзэлхэ байна.

Радиоактивна изотопуудые хэрэглэн элдэб үбшэнүүдые аргалха шэнэ методүүдые медицинскэ секци харуулха байна. Биологиин талаар атомна энерги хэрэглэлгэдэ зорюулагдаһан тусхай секци мүн лэ эмхидхэгдэһэн байна. Химическэ шэнжэлэлгэдэ радиоактивна изотопуудые хэрэглэлгые харуулһан нэгэ секци мүн лэ бии.

Советскэ Союзай захилаар бүтээгдэһэн рефрижератор

СТОКГОЛЬМ, августын 3. (ТАСС). Шведскэ телеграфна бюро Оскарсхамнһаа иигэжэ дамжуулна. Советскэ Союзай захилаар бүтээгдэһэн 2 мянган тонно шэгнүүртэй рефрижератор эндэ уһанда табигдаа. Оскарсхамндахи судна бүтээлгын верфьдэ мүн лэ иимэ түхэлэй гурбан судна үшөө бүтээгдэхэ байна.

Грузинска ССР. Душетскэ-... Млети тосхоной колхозно клубай... уранһайханай самодеятельности... дэн кружок эмхидхэгдэнхэй. Ду... хатарай ансамбльда хорин ... хабаададаг. Тэдэнэр хадалиг га... тагуудтахи тосхонуудта концер... харуулжа байдаг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Млети тосхо... най ба хатарай ансамбль хатар ... байна. Һаалишан Мария Пирц... хонишон Михаил Назгандзе хоёр ... лури» гэжэ грузинскэ танца ... байна. ТАСС-эй фото...

Манай артистнуу... Урда Сахалин ошо...

Гүрэнэй Бурят-Монголой Л... орденто оперо ба баледэй т... коллектив 26 үдэрэй турша... дивосток городой фабрика, ... предприяти, эмхи зургаану... ябажа, ехэ программатай ко... нүүдые харуулаа.

Концерт харагшад манай ... нуудые угаа ехэ баяр баясхал... гаар угтаһан байна. Эндэ ... дээрээ 30 гаран оперо, балет ... лагдаа. Гансахан Владивосто... дой ажалшадта 21 зүжэг хар... даһан байна.

Мүнөө театрын артистнууд ... Сахалинай ажалшадта концер... руулхаар мордобо.

Н. Мэто...

Футболоор БМАСС... түрүү һуури эзэлх... түлөө

Уржадэр футболоор БМА... түрүү һуури эзэлхын түлөө мүр... үргэлжэлбэ.

«Динамо» стадион дээрэ «... вестник II», «Красная звезда» ... һайндуранай спортивна общ... нуудай футболистнууд наада... гэһэн тоотойгоор «Буревестни... ществынхид шүүбэ.

Транспортын «Локомотив» ... дион дээрэ полиин эзэд «Ур... обществын футболистнуудтай ... ба. Энэ уулзалга 5:2 гэһэн т... гоор, полиин эзэдэй илалтаар ... рээ.

«Байкал» стадион дээрэ ПВ... «Локомотив 1», «Байкал 1» об... вонуудай футболистнууд уулза... хоёр командын футболист... хоорондо болоһон үсэд шанга т... даанай һүүлээр наадан 2:2 ... тоотойгоор дүүрээ.

Үнгэргэгдэһэн нааданай һу... абажа боломоор 12 очкоһоо 8 ... абаһан ПВЗ-гэй «Локомотив» ... зэргэдэ ябана. Тиихэдэ транс... «Локомотив» 3 очкотой.

Е. Нико...

Редакторай орлогшо О. ГОМБОЕ...

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора — 46-32, заместителя редактора — 32-74, отв. секретаря — 27-37, партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов — 35-14, культуры и быта, промышленности — 34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия 37-32 Для междугородных переговоров — 16

Н—00529. Типография министерства культуры Бурят-Монгольской АССР Зак. № 430